

آشنایی با قوانین و مقررات بیمه های بازرگانی

(به روز شده در تاریخ ۱۳۹۲/۹/۱)

تدوین : مختار مختاری

مرکز آموزش و توسعه

زمستان ۱۳۹۱

به نام آنکه جان را فکرت آموخت

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵	قانون بیمه
۵	معاملات بیمه
۶	فسخ و بطلان
۸	مسئولیت بیمه گر
۱۱	قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری
۱۱	بخش اول - تأسیس بیمه مرکزی ایران
۱۱	قسمت اول - تشکیل و موضوع
۱۱	قسمت دوم - وظایف و اختیارات
۱۲	قسمت سوم - ارکان بیمه مرکزی ایران
۱۲	فصل اول - مجمع عمومی
۱۳	فصل دوم - شورای عالی بیمه
۱۵	فصل سوم - هیأت عامل
۱۵	فصل چهارم - بازرسان
۱۶	قسمت چهارم - مقررات مختلف
۱۷	بخش دوم - بیمه گری
۱۷	قسمت اول - مؤسسات بیمه
۱۷	فصل اول - کلیات
۱۸	فصل دوم - صدور پروانه
۱۹	فصل سوم - ابطال پروانه
۲۰	فصل چهارم - مقررات مربوط به مؤسسات بیمه خارجی
۲۱	قسمت دوم - انحلال و ورشکستگی

۲۱	قسمت سوم - انتقال عملیات و ادغام
۲۲	قسمت چهارم - مقررات مختلف
۲۶	لایحه قانونی ملی شدن مؤسسات بیمه و مؤسسات اعتباری
۲۷	قانون اداره امور شرکتهای بیمه
۲۹	اساسنامه شرکتهای بیمه
۲۹	فصل اول - کلیات
۳۰	فصل دوم - ارکان شرکت
۳۵	فصل سوم - مقررات مالی
۳۵	فصل چهارم - مقررات مختلف
۳۸	قانون مسئولیت مدنی
۴۱	قانون تاسیس مؤسسات بیمه غیر دولتی
۴۲	آیین نامه ضوابط تأسیس مؤسسات بیمه غیردولتی
۴۸	حداقل سرمایه مؤسسات بیمه غیردولتی
۴۹	آیین نامه تاسیس ، فعالیت و انحلال دفاتر ارتباطی مؤسسات بیمه و مؤسسات کارگزاری بیمه خارجی در جمهوری اسلامی ایران
۵۰	قانون اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران
۵۱	مقررات تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی
۵۱	فصل اول - تعاریف
۵۲	فصل دوم - تأسیس
۵۴	فصل سوم - مجوز ثبت و پروانه فعالیت
۵۵	فصل چهارم - لغو پروانه و محدود نمودن فعالیت
۵۶	فصل پنجم - نحوه فعالیت
۵۷	فصل ششم - نظارت
۵۸	فصل هفتم - سایر مقررات
۶۰	قانون عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در سازمانها و مجامع بین المللی

۶۲ قانون اجازه عضویت بیمه مرکزی ایران در اتحادیه نظارت کنندگان بر شرکت‌های بیمه در
کشورهای در حال توسعه

۶۳ قانون عضویت بیمه مرکزی ایران در شرکت بیمه اتکایی آسیا

۶۴ بخشنامه ضوابط تدوین و عرضه محصولات بیمه‌ای جدید

۶۶ خسارت بازیافتی

قانون بیمه

مصوب جلسه مورخ ۱۳۱۶/۲/۷ مجلس شورای اسلامی

معاملات بیمه

ماده ۱- بیمه عقدی است که به موجب آن یک طرف تعهد می کند در ازاء پرداخت وجه یا وجوهی از طرف دیگر در صورت وقوع یا بروز حادثه خسارت وارده بر او را جبران نموده یا وجه معینی بپردازد .
متعهد را بیمه گر طرف تعهد را بیمه گذار وجهی را که بیمه گذار به بیمه گر می پردازد حق بیمه و آنچه را که بیمه می شود موضوع بیمه نامند .

ماده ۲- عقد بیمه و شرایط آن باید به موجب سند کتبی باشد و سند مزبور موسوم به بیمه نامه خواهد بود.

ماده ۳- در بیمه نامه باید امور ذیل بطور صریح قید شود:

۱. تاریخ انعقاد قرارداد

۲. اسم بیمه گر و بیمه گذار

۳. موضوع بیمه

۴. حادثه یا خطری که عقد بیمه به مناسبت آن بعمل آمده است

۵. ابتدا و انتهای بیمه

۶. حق بیمه

۷. میزان تعهد بیمه گر در صورت وقوع حادثه

ماده ۴- موضوع بیمه ممکن است مال باشد اعم از عین یا منفعت یا هر حق مالی یا هر نوع مسئولیت حقوقی مشروط بر اینکه بیمه گذار نسبت به بقاء آنچه بیمه می دهد ذی نفع باشد و همچنین ممکن است بیمه برای حادثه یا خطری باشد که از وقوع آن بیمه گذار متضرر می گردد.

ماده ۵- بیمه گذار ممکن است اصیل باشد یا به یکی از عناوین قانونی نمایندگی صاحب مال یا شخص ذینفع را داشته یا مسئولیت حفظ آن را از طرف صاحب مال داشته باشد.

ماده ۶- هرکس بیمه می دهد بیمه متعلق به خود اوست مگر آنکه در بیمه نامه تصریح شده باشد که مربوط به دیگری است لیکن در بیمه حمل و نقل ممکن است بیمه نامه بدون ذکر اسم (بنام حامل) تنظیم شود.

ماده ۷- طلبکار می تواند مالی را که در نزد او وثیقه یا رهن است بیمه دهد در این صورت هرگاه حادثه ای نسبت به مال مزبور رخ دهد از خساراتی که بیمه گر باید پردازد تا میزان آنچه را که بیمه گذار در تاریخ وقوع حادثه طلبکار است به شخص او و بقیه به صاحب مال تعلق خواهد گرفت.

ماده ۸- در صورتی که مالی بیمه شده باشد در مدتی که بیمه باقیست نمی توان همان مال را به نفع همان شخص و از همان خطر مجددا بیمه نمود.

ماده ۹- در صورتی که مالی به کمتر از قیمت بیمه شده باشد نسبت به بقیه قیمت می توان آنرا بیمه نمود در این صورت هر یک از بیمه گران به نسبت مبلغی از مال که بیمه کرده است مسوول خواهد بود

ماده ۱۰- در صورتی که مالی به کمتر از قیمت واقعی بیمه شده باشد بیمه گر فقط به تناسب مبلغی که بیمه کرده است با قیمت واقعی مال مسوول خسارت خواهد بود.

فسخ و بطلان

ماده ۱۱- چنانچه بیمه گذار یا نماینده او با قصد تقلب مالی را اضافه بر قیمت عادلانه در موقع عقد قرارداد بیمه داده باشد عقد بیمه باطل و حق بیمه دریافتی قابل استرداد نیست .

ماده ۱۲- هرگاه بیمه گذار عمدا از اظهار مطالبی خودداری کند یا عمدا اظهارات کاذبه بنماید و مطالب اظهار نشده یا اظهارات کاذبه طوری باشد که موضوع خطر را تغییر داده یا از اهمیت آن در نظر بیمه گر بکاهد عقد بیمه باطل خواهد بود حتی اگر مراتب مذکوره تاثیری در وقوع حادثه نداشته باشد. در این صورت نه فقط وجوهی که بیمه گذار پرداخته است قابل استرداد نیست بلکه بیمه گر حق دارد اقساط بیمه را که تا آن تاریخ عقب افتاده است نیز از بیمه گذار مطالبه کند.

ماده ۱۳- اگر خودداری از اظهار مطالبی یا اظهارات خلاف واقع از روی عمد نباشد عقد بیمه باطل نمی شود - در این صورت هرگاه مطالب اظهار نشده یا اظهار خلاف واقع قبل از وقوع حادثه معلوم شود بیمه گر حق دارد یا اضافه حق بیمه را از بیمه گذار در صورت رضایت او دریافت داشته قرارداد را ابقاء کند و یا قرارداد بیمه را فسخ کند - در صورت فسخ بیمه گر باید مراتب را به موجب اظهار نامه یا نامه سفارشی دو قبضه به بیمه گذار اطلاع دهد اثر فسخ ده روز پس از ابلاغ مراتب به بیمه گذار شروع می شود و بیمه گر باید اضافه حق بیمه دریافتی تا تاریخ فسخ را به بیمه گذار مسترد دارد.

در صورتی که مطالب اظهار نشده یا اظهار خلاف واقع بعد از وقوع حادثه معلوم شود خسارت به نسبت وجه بیمه پرداختی و وجهی که بایستی در صورت اظهار خطر بطور کامل و واقع پرداخته شده باشد تقلیل خواهد یافت.

ماده ۱۴- بیمه گر مسوول خسارات ناشیه از تقصیر بیمه گذار یا نمایندگان او نخواهد بود.

ماده ۱۵- بیمه گذار باید برای جلوگیری از خسارت مراقبتی را که عادتاً هرکس از مال خود می نماید نسبت به موضوع بیمه نیز بنماید و در صورت نزدیک شدن حادثه یا وقوع آن اقداماتی را که برای جلوگیری از سرایت و توسعه خسارت لازم است بعمل آورد. اولین زمان امکان و منتهی در ظرف پنج روز از تاریخ اطلاع خود از وقوع حادثه بیمه گر را مطلع سازد والا بیمه گر مسوول نخواهد بود مگر آنکه بیمه گذار ثابت کند که بواسطه حوادثی که خارج از اختیار او بوده است اطلاع به بیمه گر در مدت مقرر برای او مقدور نبوده است. مخارجی که بیمه گذار برای جلوگیری از توسعه خسارت می نماید بر فرض که منتج به نتیجه نشود بعهدہ بیمه گر خواهد بود ولی هر گاه بین طرفین در موضوع لزوم مخارج مزبوره یا تناسب آن با موضوع بیمه اختلافی ایجاد شود حل اختلاف به حکم یا محکمه رجوع می شود.

ماده ۱۶- هرگاه بیمه گذار در نتیجه عمل خود خطری را که به مناسبت آن بیمه منعقد شده است تشدید کند یا یکی از کیفیات آن بیمه منعقد شده است تشدید کند یا یکی از کیفیات یا وضعیت موضوع بیمه را بطوری تغییر دهد که اگر وضعیت مزبور قبل از قرارداد موجود بود بیمه گر حاضر برای انعقاد قرارداد با شرایط مذکوره در قرارداد نمی گشت باید بیمه گر را بلافاصله از آن مستحضر کند - اگر تشدید خطر یا تغییر وضعیت موضوع بیمه در نتیجه عمل بیمه گذار نباشد مشارالیه باید مراتب را در ظرف ده روز از تاریخ اطلاع خود رسماً به بیمه گر اعلام کند. در هر دو مورد مذکور در فوق بیمه گر حق دارد اضافه حق بیمه را معین نموده به بیمه گذار پیشنهاد کند و در صورتی که بیمه گذار حاضر برای قبولی و پرداخت آن نشود قرارداد را فسخ کند و اگر تشدید خطر در نتیجه عمل خود بیمه گذار باشد خسارات وارده را نیز از مجرای محاکم عمومی از او مطالبه کند و در صورتی که بیمه گر پس از اطلاع تشدید خطر به نحوی از انحاء رضایت به بقاء عقد قرارداد داده باشد مثل آنکه اقساطی از وجه بیمه را پس از اطلاع از مراتب از بیمه گذار قبول کرده یا خسارت بعد از وقوع حادثه به او پرداخته باشد دیگر نمی تواند به مراتب مذکوره استناد کند - وصول اقساط حق بیمه بعد از اطلاع از تشدید خطر یا پرداخت خسارت پس از وقوع حادثه و نحو آن دلیل بر رضایت بیمه گر به بقاء قرارداد می باشد.

ماده ۱۷- در صورت فوت بیمه گذار یا انتقال موضوع بیمه به دیگری اگر ورثه یا منتقل الیه کلیه تعهداتی را که موجب قرارداد بعهدہ بیمه گذار بوده است در مقابل بیمه گر اجرا کند عقد بیمه به نفع ورثه یا منتقل الیه به اعتبار خود باقی می ماند مع هذا هر یک از بیمه گر یا ورثه یا منتقل الیه حق فسخ آن را نیز خواهند داشت. بیمه گر حق دارد در ظرف سه ماه از تاریخی که منتقل الیه قطعی موضوع بیمه تقاضای تبدیل بیمه نامه را به نام خود می نماید عقد بیمه را فسخ کند.

در صورت انتقال موضوع بیمه به دیگری ناقل مسوول کلیه اقساط عقب افتاده وجه بیمه در مقابل بیمه گر خواهد بود لیکن از تاریخی که انتقال را به بیمه گر بموجب نامه سفارشی یا اظهار نامه اطلاع می دهد نسبت به اقساطی که از تاریخ اطلاع به بعد باید پرداخته شود مسوول نخواهد بود.

اگر ورثه یا منتقل الیه متعدد باشند هریک از آنها نسبت به تمام وجه بیمه در مقابل بیمه گر مسوول خواهد بود. ماده ۱۸- هرگاه معلوم شود خطری که برای آن بیمه به عمل آمده قبل از عقد قرارداد واقع شده بوده است قرارداد بیمه باطل و بی اثر خواهد بود در این صورت اگر بیمه گر وجهی از بیمه گذار گرفته باشد عشر از مبلغ مزبور را بعنوان مخارج کسر و بقیه را باید به بیمه گذار مسترد دارد.

مسئولیت بیمه گر

ماده ۱۹- مسئولیت بیمه گر عبارت است از تفاوت قیمت مال بیمه شده بلافاصله قبل از وقوع حادثه با قیمت باقی مانده آن بلافاصله بعد از حادثه خسارت حاصله به پول نقد پرداخته خواهد شد مگر اینکه حق تعمیر و یا عوض برای بیمه گر در سند بیمه پیش بینی شده باشد در این صورت بیمه گر ملزم است موضوع بیمه را در مدتی که عرفاً کمتر از آن نمی شود تعمیر کرده یا عوض را تهیه و تحویل نماید.

در هر صورت حداکثر مسئولیت بیمه گر از مبلغ بیمه شده تجاوز نخواهد کرد.

ماده ۲۰- بیمه گر مسوول خساراتی که عیب ذاتی مال ایجاد می شود نیست مگر آنکه در بیمه نامه شرط خلافی شده باشد.

ماده ۲۱- خسارات وارده از حریق که بیمه گر مسوول آن است عبارت است از :

۱. خسارت وارده به موضوع بیمه از حریق اگر چه حریق در نزدیکی آن واقع شده باشد.
۲. هر خسارت یا تنزل قیمت وارده به اموال از آب یا هر وسیله دیگری که برای خاموش کردن آتش بکار برده شده است.

۳. تلف شدن یا معیوب شدن مال در موقع نجات دادن آن از حریق .

۴. خسارت وارده به اموال بیمه شده در نتیجه خراب کردن کلی یا جزئی بناء برای جلوگیری از سرایت یا توسعه حریق.

ماده ۲۲- در بیمه های ذیل خسارت به این طریق حساب می شود:

۱. در بیمه حمل و نقل قیمت مال در مقصد.
۲. در بیمه منافی که متوقف بر امری است منافی که در صورت پیشرفت امر عاید بیمه گذار می شد.

۳. در بیمه محصول زراعتی قیمت آن در سر خرمن و موقع برداشت محصول . برای تعیین میزان واقعی خسارت مخارج و حق الزحمه که در صورت عدم وقوع حادثه به مال تعلق می گرفت از اصل قیمت کسر خواهد شد و در هر صورت میزان خسارت از قیمت معینه در بیمه نامه تجاوز نخواهد کرد.

ماده ۲۳- در بیمه عمر یا نقص یا شکستن عضوی از اعضاء بدن مبلغ پرداختی بعد از مرگ یا نقصان عضو باید بطور قطع در موقع عقد بیمه بین طرفین معین شود.

بیمه عمر یا بیمه نقصان یا شکستن عضو شخص دیگری در صورتی که آن شخص قبلا رضایت خود را کتبا نداده باشد باطل است.

هرگاه بیمه گذار اهلیت قانونی نداشته باشد رضایت ولی یا قیم او شرط است.
اگر بیمه راجع به عمر یا نقص یا شکستن عضو بدن جماعتی بطور کلی باشد میزان خسارت عبارت از مبلغی خواهد بود که مطابق تعرفه قبلا بین طرفین معین می شود.

ماده ۲۴- وجه بیمه عمر که باید بعد از فوت پرداخته شود به ورثه قانونی متوفی پرداخته می شود مگر اینکه در موقع عقد بیمه یا بعد از آن در سند بیمه قید دیگری شده باشد که در این صورت وجه بیمه متعلق به کسی خواهد بود که در سند بیمه اسم برده شده است.

ماده ۲۵- بیمه گذار حق دارد ذی نفع در سند بیمه عمر خود را تغییر دهد مگر آنکه آن را به دیگری انتقال داده و بیمه نامه را هم به منتقل الیه تسلیم کرده باشد.

ماده ۲۶- در تمام مدت اعتبار قرارداد بیمه عمر بیمه گذار حق دارد وجه معینه در بیمه نامه را به دیگری منتقل نماید انتقال مزبور باید به امضاء انتقال دهنده و بیمه گر برسد.

ماده ۲۷- اثرات قانونی انتقال وجه بیمه عمر از تاریخ فوت بیمه شده شروع می شود ولی اگر بیمه گذار از بابت آن وجهی دریافت کرده یا نسبت به آن با بیمه گر معامله نموده باشد در کمال اعتبار خواهد بود.

ماده ۲۸- بیمه گر مسوول خسارات ناشیه از جنگ و شورش نخواهد بود مگر آنکه خلاف آن در بیمه نامه شرط شده باشد.

ماده ۲۹- در مورد بیمه مال منقول در صورت وقوع حادثه و پرداخت خسارت به بیمه گذار بیمه گر از هرگونه مسئولیت در مقابل ثالث بری می شود.

ماده ۳۰- بیمه گر در حدودی که خسارات وارده را قبول یا پرداخت می کند در مقابل اشخاصی که مسوول وقوع حادثه یا خسارت هستند قائم مقام بیمه گذار خواهد بود و اگر بیمه گذار اقدامی کند که منافی با عقد مزبور باشد در مقابل بیمه گر مسوول شناخته می شود.

ماده ۳۱- در صورت توقف یا افلاس بیمه گر بیمه گذار حق فسخ قرارداد را خواهد داشت.

ماده ۳۲- در صورت ورشکستگی بیمه گر بیمه گذاران نسبت به سایر طلبکاران حق تقدم دارند و بین معاملات مختلف بیمه در درجه اول حق تقدم با معاملات بیمه عمر است.

ماده ۳۳- بیمه گر نسبت به حق بیمه در مقابل هرگونه طلبکاری بر مال بیمه شده حق تقدم دارد حتی اگر طلب سایرین به موجب سند رسمی باشد.

ماده ۳۴- اگر در یک قرارداد بیمه موضوعات مختلفی بیمه شده باشد در صورت اثبات تقلب از طرف بیمه گذار نسبت به یکی از آن موضوعات بطلان نسبت به سایر موضوعات نیز سرائت کرده تمام قرارداد باطل خواهد بود.

موضوعات مختلفی که در یک بیمه نامه ذکر می شود در حکم یک قرارداد محسوب است.

ماده ۳۵- طرفین می توانند در قراردادهای بیمه هر شرط دیگری بنمایند لیکن موعده مذکوره در ماده ۱۶ را نمی توانند تقلیل دهند ولی ممکن است موعده را به رضایت یکدیگر تمدید کنند.

این قانون شامل قراردادهای گذشته بیمه نیز خواهد بود.

ماده ۳۶- مرور زمان دعاوی ناشی از بیمه دو سال است و ابتدای آن از تاریخ وقوع حادثه منشاء دعوی خواهد بود لکن دعاوی که قبل از اجرای این قانون در محاکم طرح شده باشد مشمول این ماده نخواهد بود.

این قانون که مشتمل بر سی و شش ماده است در جلسه هفتم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و شانزده به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

۱۳۱۴

قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری
مصوب جلسه مورخ ۱۳۵۰/۳/۳۰ مجلس شورای ملی (با اصلاحات بعدی)

بخش اول - تأسیس بیمه مرکزی ایران

قسمت اول - تشکیل و موضوع

ماده ۱- به منظور تنظیم و تعمیم و هدایت امر بیمه در ایران و حمایت بیمه گذاران و بیمه شدگان و صاحبان حقوق آنها همچنین به منظور اعمال نظارت دولت بر این فعالیت موسسه ای به نام بیمه مرکزی ایران طبق مقررات این قانون به صورت شرکت سهامی تأسیس می گردد.

ماده ۲- سرمایه بیمه مرکزی ایران پانصد میلیون ریال است که به پنجاه سهم ده میلیون ریالی با نام تقسیم می شود و تمامی آن متعلق به دولت و غیر قابل انتقال است و افزایش آن با تصویب مجمع عمومی امکان پذیر است. مبلغ مزبور از محل اندوخته های شرکت سهامی بیمه ایران تامین خواهد شد.

ماده ۳- مرکز اصلی بیمه مرکزی ایران تهران است و بیمه مرکزی ایران می تواند در هر جا که لازم بداند به شرکت سهامی بیمه ایران نمایندگی بدهد.

ماده ۴- بیمه مرکزی ایران تابع قوانین و مقررات عمومی مربوط به دولت و دستگاههایی که با سرمایه دولت تشکیل شده اند نمی باشد مگر آن که در قانون مربوط صراحتاً از بیمه مرکزی ایران نام برده شده باشد ولی نسبت به مواردی که در این قانون پیش بینی نشده باشد بیمه مرکزی ایران تابع قانون تجارت است.

قسمت دوم - وظایف و اختیارات

ماده ۵- بیمه مرکزی ایران دارای وظایف و اختیارات زیر است:

- ۱- تهیه آیین نامه و مقرراتی که برای حسن اجرای امر بیمه در ایران لازم باشد با توجه به مفاد این قانون
- ۲- تهیه اطلاعات لازم از فعالیتهای کلیه موسسات بیمه که در ایران کار می کنند
- ۳- انجام بیمه های اتکایی اجباری
- ۴- قبول بیمه های اتکایی اختیاری از موسسات داخلی یا خارجی
- ۵- واگذاری بیمه های اتکایی به موسسات داخلی یا خارجی در هر مورد که مقتضی باشد
- ۶- اداره صندوق تامین خسارتهای بدنی و تنظیم آیین نامه آن موضوع ماده ۱۰ قانون بیمه اجباری مسئولیت مدنی دارندگان وسائل نقلیه موتوری زمینی در مقابل شخص ثالث مصوب دی ماه ۱۳۴۷

۷- ارشاد و هدایت و نظارت بر موسسات بیمه و حمایت از آنها در جهت حفظ سلامت بازار بیمه و تنظیم بر امور بیمه اتکایی و جلوگیری از رقابت های مکارانه و ناسالم

تبصره: بیمه مرکزی ایران ملزم به حفظ اسرار موسساتی است که به موجب این قانون حق نظارت بر آنها را دارا می باشد و به هیچ وجه نباید از اطلاعاتی که در جهت اجرای این قانون بدست می آورد جز در مواردی که قانون معین مینماید استفاده کند.

قسمت سوم - ارکان بیمه مرکزی ایران

ماده ۶- بیمه مرکزی ایران دارای ارکان زیر است:

۱- مجمع عمومی

۲- شورای عالی بیمه

۳- هیأت عامل

۴- بازرسان

فصل اول- مجمع عمومی

ماده ۷- مجمع عمومی بیمه مرکزی ایران مرکب از وزیر امور اقتصادی و دارایی، وزیر کار و امور اجتماعی، هیأت عامل و بازرسان بدون داشتن حق رای در جلسه شرکت خواهند کرد. [به موجب تصویب نامه شماره ۴۹۷۰۸ مورخ ۱۳۵۳/۸/۲۶ هیأت وزیران مستند به ماده ۴ قانون تشکیل وزارت امور اقتصادی و دارایی به شرح متن اصلاح شده است.]

ماده ۸- مجمع عمومی عادی به دعوت رئیس کل بیمه مرکزی ایران سالی یک مرتبه حداکثر تا پایان شهریور ماه تشکیل می شود.

مجمع عمومی فوق العاده به دعوت رئیس کل بیمه مرکزی ایران و یا به پیشنهاد هر یک از اعضا مجمع عمومی تشکیل خواهد شد.

رئیس کل بیمه مرکزی ایران موظف است ظرف ده روز پس از دریافت پیشنهاد تشکیل جلسه مجمع عمومی را کتبا "دعوت کند". در دعوتنامه دستور جلسه، روز و محل انعقاد جلسه ذکر خواهد شد.

هیچ موضوعی را نمی توان در مجمع عمومی عادی یا فوق العاده مطرح کرد مگر آن که قبلاً "جزو دستور قرار داده شده باشد".

ماده ۹- وظایف مجمع عمومی به شرح زیر است :

الف - تعیین خط مشی کلی .

ب - رسیدگی و اظهار نظر نسبت به گزارش سالانه رئیس کل بیمه مرکزی ایران .

ج - رسیدگی و تصویب بودجه و ترازنامه و حساب سود و زیان و ترتیب تقسیم سود.

د - تصویب سازمان و آیین نامه های مالی و اداری بیمه مرکزی ایران.

هـ - تصویب مقررات استخدامی با رعایت بند پ ماده ۲ قانون استخدام کشوری .

و - انتخاب بازرسان .

ز - تعیین حقوق رئیس کل و اعضا هیأت عامل و حق الزحمه بازرسان .

ح - تصمیم نسبت به هر موضوعی که از طرف رئیس کل بیمه مرکزی ایران جزو دستور قرار داده شده باشد

فصل دوم - شورای عالی بیمه

ماده ۱۰ - شورای عالی بیمه از اشخاص زیر تشکیل می شود :

۱- رئیس کل بیمه مرکزی ایران

۲- معاون وزارت امور اقتصادی و دارایی

۳- معاون وزارت بازرگانی

۴- معاون وزارت کار و امور اجتماعی

۵- معاون وزارت جهاد کشاورزی [حسب نظریه مورخ ۱۳۸۳/۷/۱۲ معاونت حقوقی و امور مجلس ریاست

جمهوری ، به جای معاون وزارت تعاون و امور روستاها ، معاون وزارت جهاد کشاورزی در جلسات شورای

عالی بیمه شرکت می نماید]

۶- رئیس شرکت سهامی بیمه ایران

۷- مدیر عامل یکی از موسسات بیمه به انتخاب سندیکای بیمه گران ایران

۸- یک نفر کارشناس امور حقوقی به انتخاب مجمع عمومی

۹- یک نفر کارشناس در امور بیمه به انتخاب مجمع عمومی

۱۰- یک نفر مطلع در امور بیمه به انتخاب رئیس اطاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران

تبصره : اعضای شورای عالی بیمه موضوع بندهای ۷ و ۸ و ۹ و ۱۰ برای مدت سه سال انتخاب می شوند و

انتخاب مجدد آنان بلامانع است

ماده ۱۱- ریاست شورای عالی بیمه بدون شرکت در اخذ رای بارئیس کل بیمه مرکزی ایران و درغیاب اوباقائم مقام خواهد بود.

ماده ۱۲- اعضای شورای عالی بیمه قبل از شروع به کار باید در مجمع عمومی سوگند یاد کنند که در انجام وظایف شورای عالی بیمه نهایت دقت و مراقبت را مبذول دارند و کلیه تصمیمات خود را به صلاح کشور اتخاذ نمایند و اسرار عالی بیمه را حفظ کنند.

ماده ۱۳- جلسات شورای عالی بیمه حداقل ماهی یکبار به دعوت رئیس شورای عالی بیمه تشکیل خواهد شد و در صورتی که حداقل چهار نفر از اعضا شورای عالی بیمه کتبا تقاضای تشکیل جلسه را بنمایند رئیس شورای عالی بیمه موظف است ظرف یک هفته اعضای شورای عالی را برای تشکیل جلسه دعوت کند.

ماده ۱۴- جلسه شورای عالی بیمه با حضور حداقل شش نفر از اعضا رسمیت می یابد و تصمیمات با اکثریت پنج رای حاضر در جلسه رسمی معتبر و قابل اجرا است. هنگام رسیدگی و اخذ رای نسبت به موسسه بیمه ای که یکی از اعضای شورای عالی به نحوی در آن سهام است آن عضو در رای شرکت نخواهد کرد.

ماده ۱۵- صورت جلسات مذاکرات شورای عالی بیمه در دفتری ثبت و به امضای رئیس شورای عالی بیمه رسیده و در بیمه مرکزی ایران نگاهداری می شود.

ماده ۱۶- شورای عالی بیمه دارای دبیرخانه ای خواهد بود که سازمان آن را شورای عالی بیمه تصویب خواهد کرد، رئیس و کارکنان دبیرخانه از بین کارکنان بیمه مرکزی ایران انتخاب می شوند.

ماده ۱۷- وظایف شورای عالی بیمه به شرح زیر است:

۱- رسیدگی و اظهار نظر نسبت به صدور پروانه تاسیس یا لغو پروانه موسسات بیمه طبق مقررات این قانون و پیشنهاد آن به مجمع عمومی

۲- تصویب نمونه ترازنامه که باید مورد استفاده موسسات بیمه قرار گیرد

۳- تعیین انواع معاملات بیمه و شرائط عمومی بیمه نامه ها و نظارت بر امور بیمه های اتکایی

۴- تعیین میزان کارمزد و حق بیمه مربوط به رشته های مختلف بیمه مستقیم

۵- تصویب آیین نامه های لازم برای هدایت امر بیمه و فعالیت موسسات بیمه

۶- رسیدگی و اظهار نظر نظر نسبت به گزارش بیمه مرکزی ایران در باره عملیات و فعالیتهای موسسات بیمه در ایران که حداقل هر شش ماه یکبار باید تسلیم شود

۷- اظهار نظر در باره هرگونه پیشنهاد که از طرف رئیس شورای عالی بیمه به آن ارجاع می شود

۸- انجام سایر وظایفی که این قانون برای آن تعیین نموده است

فصل سوم - هیأت عامل

ماده ۱۸- هیأت عامل بیمه مرکزی ایران مرکب از رئیس کل و قائم مقام رئیس کل و معاونان بیمه مرکزی ایران خواهد بود.

ماده ۱۹- رئیس کل بیمه مرکزی ایران و قائم مقام او به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران و معاونان بیمه مرکزی ایران به پیشنهاد رئیس کل بیمه مرکزی ایران و موافقت وزیر امور اقتصادی و دارایی به موجب تصویبنامه هیأت وزیران منصوب می شوند.

ماده ۲۰- رئیس کل و قائم مقام رئیس کل بیمه مرکزی ایران برای مدت چهار سال منصوب می شوند و انتصاب مجدد آنان بلامانع است.

ماده ۲۱- رئیس کل بیمه مرکزی ایران بالاترین مقام اجرایی و اداری بیمه مرکزی ایران می باشد.

ماده ۲۲- وظایف و اختیارات رئیس کل بیمه مرکزی ایران به شرح زیر است:

الف - نظارت در اجرای این قانون و آیین نامه های مربوط به آن

ب - نمایندگی بیمه مرکزی ایران در مقابل اشخاص و مؤسسات دولتی یا خصوصی و دادگاهها و سایر مراجع قضایی و غیر قضایی با حق توکیل و سازش و سایر اختیارات مندرج در ماده ۶۲ قانون آیین دادرسی مدنی

ج - تفویض قسمتی از اختیارات خود و حق امضا به قائم مقام و یا معاونان و یا روسا یا کارمندان و تعیین وظایف آنان

د - تقدیم گزارش وضع حسابها و امور بیمه مرکزی ایران به مجمع عمومی

هـ - تقدیم گزارش عملیات و فعالیت های مؤسسات بیمه در ایران و شورای عالی بیمه

ماده ۲۳- در غیاب رئیس کل بیمه مرکزی ایران قائم مقام رئیس کل دارای کلیه اختیارات و وظایف قانونی او خواهد بود

فصل چهارم - بازرسان

ماده ۲۴- بیمه مرکزی ایران دارای دو نفر بازرس [به موجب اساسنامه سازمان حسابرسی مصوب ۱۳۶۶/۶/۱۷ وظیفه بازرسان به سازمان حسابرسی محول گردیده است.] که اطلاعات و تجارب کافی در امور بیمه و حسابداری داشته باشند خواهد بود که یک نفر از آنان از طرف وزیر امور اقتصادی و دارایی و دیگری از طرف

وزیر بازرگانی پیشنهاد و با تصویب مجمع عمومی برای یک سال تعیین خواهند شد ، انتخاب مجدد بازرسان بلامانع است .

ماده ۲۵- بازرسان حق دارند هرگونه اطلاعی را از بیمه مرکزی ایران بخواهند ولی حق دخالت مستقیم در امور بیمه مرکزی ایران را ندارند.

رسیدگی به ترازنامه سالانه وظیفه اصلی بازرسان می باشد ترازنامه بیمه مرکزی ایران یکماه قبل از تشکیل مجمع عمومی تسلیم بازرسان خواهد شد تا گزارش در باره آن تهیه و ضمن اظهار نظر به مجمع عمومی تسلیم کنند.

قسمت چهارم - مقررات مختلف

ماده ۲۶- رئیس کل و سایر اعضا هیأت عامل در مدت تصدی خود نمی توانند عضویت شرکتها و موسسات بازرگانی را قبول نمایند و یا در سایر دستگاههای دولتی یا ملی سمتی داشته باشند.

تبصره : تدریس در دانشگاهها و موسسات آموزش عالی و قبول سمتهای غیر موظف در موسسات خیریه و اجتماعی و آموزشی بلامانع است.

ماده ۲۷- اسناد مالی و اوراق بهادار و چک های بیمه مرکزی ایران با دو امضا معتبر خواهد بود.

ماده ۲۸- بیمه مرکزی ایران مجاز خواهد بود که موجودیهای نقدی خود را به صورتحساب جاری و یا سپرده نزد بانک بیمه ایران [این بانک در بانک ملت ادغام شده است.] نگاهداری نماید. یا براساس بودجه مصوب از محل سرمایه و ذخایر و اندوخته های خود و صندوق تامین خسارتهای بدنی تا مبلغ یکصد میلیون ریال در هر سال با تصویب هیأت عامل و مازاد بر آن با تصویب مجمع عمومی به هر نوع عملیات دیگر از جمله خرید سهام و مشارکت در بانکها و شرکت های دیگر با حق فروش و انتقال آنها که برای توسعه و پیشرفت وظایف بیمه مرکزی ضروری یا مفید باشد مبادرت نماید. [به موجب قانون اصلاح قانون تاسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری مصوب ۱۳۵۳/۳/۶ به شرح متن اصلاح شده است.]

ماده ۲۹- اعضای شورای عالی بیمه و مشاورین و اعضای اداری شورای عالی بیمه و افرادی که شورای عالی بیمه در اجرای وظایف خود به آنها مراجعه می کند و رئیس کل و سایر اعضای هیأت عامل و بازرسان و کلیه کارکنان بیمه مرکزی ایران باید از افشای اطلاعات محرمانه ای که در اجرای وظایف محوله بدست می آورند خودداری نمایند والا مشمول مقررات ماده ۱۳۸ قانون مجازات عمومی خواهند شد.

ماده ۳۰- شرکت سهامی بیمه ایران عملیات خود را جز آنچه به موجب بندهای او ۲ و ۳ و ۶ و ۷ ماده ۵ این قانون جز وظایف و اختیارات بیمه مرکزی ایران قرار داده شده است بر طبق اساسنامه خود ادامه خواهد داد.

وزارتخانه ها و موسسات و شرکت های دولتی و شهرداریها و هر موسسه دیگری که اکثریت سرمایه آن متعلق به دولت یا سازمانهای مزبور می باشد و یا تحت نظر دولت و یا سازمانهای مزبور اداره می شوند موظفند بیمه های خود را منحصرًا در شرکت سهامی بیمه ایران انجام دهند.

این حکم شامل شرکت ملی نفت ایران ، شرکت ملی ذوب آهن ایران ، شرکت هواپیمایی ملی ایران ، بانک مرکزی ایران ، بانک ملی ایران ، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و صندوق توسعه کشاورزی خواهد بود مگر آن که مجمع عمومی هر یک از این موسسات نسبت به بیمه آنها تصمیم دیگری اتخاذ نماید.

تبصره: دولت مکلف است ظرف چهار ماه از تاریخ تصویب این قانون اساسنامه جدید شرکت مزبور را برای تصویب کمیسیونهای دارایی و استخدام مجلسین تقدیم کند.

بخش دوم - بیمه گری

قسمت اول - مؤسسات بیمه

فصل اول - کلیات

ماده ۳۱ - عملیات بیمه در ایران به وسیله شرکت های سهامی عام ایرانی که کلیه سهام آنها بانام بوده و با رعایت این قانون و طبق قانون تجارت به ثبت رسیده باشند انجام خواهد گرفت.

تبصره ۱- فعالیت مؤسسات بیمه خارجی مشمول مقررات فصل چهارم این قانون خواهد بود.

تبصره ۲- تشخیص فعالیت هایی که به آن عملیات بیمه اطلاق می شود با شورای عالی بیمه خواهد بود.

ماده ۳۲ - تعداد سهامداران یک مؤسسه بیمه ایرانی نباید کمتر از ده شخص حقیقی یا حقوقی باشد.

ماده ۳۳ - هر شخص حقیقی یا حقوقی نمی تواند بیش از ۲۰ درصد سهام یک مؤسسه بیمه ایرانی را دارا باشد، نصاب ۲۰ درصد شامل اقارب نسبی و سببی درجه یک از طبقه اول صاحب سهم نیز خواهد بود.

ماده ۳۴ - احکام مواد ۳۱ و ۳۲ و ۳۳ شامل مؤسسات بیمه ای که صاحب سهم آن دولت یا بنیاد پهلوی [نام بنیاد یاد شده بعد از انقلاب به بنیاد علوی تغییر یافته است] است نمی شود.

ماده ۳۵ - واگذاری سهام مؤسسات بیمه ایرانی غیردولتی به اشخاص حقیقی یا حقوقی تبعه خارج تا بیست درصد با موافقت بیمه مرکزی ایران مجاز است و بیش از آن موکول به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران و تأیید شورای عالی بیمه و تصویب هیأت وزیران خواهد بود در مورد اخیر انتقال سود سهام سهامداران خارجی در هر سال نباید از دوازده درصد مجموع سرمایه پرداخت شده و سود انتقال نیافته سال های قبل تجاوز کند. [به

موجب قانون اصلاح قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری مصوب ۱۳۵۳/۳/۶ به شرح متن اصلاح شده است.]

تبصره - انتقال سهام مؤسسات بیمه ایرانی به دولت‌های خارجی یا انتقال بیش از ۴۹ درصد سهام آنها به اشخاص حقیقی یا حقوقی خارجی مطلقاً ممنوع است. انتقال سهام بین سهامداران اتباع خارجی باید با موافقت قبلی بیمه مرکزی ایران صورت گیرد.

ماده ۳۶ - مؤسسات بیمه ایرانی با سرمایه حداقل یک صد میلیون ریال تشکیل می‌شود که باید ۵۰ درصد آن نقداً پرداخت شده باشد میزان ودیعه‌ای که عندالاجتضا برای هر یک از رشته‌های بیمه در نظر گرفته خواهد شد در آیین‌نامه‌ای که از طرف بیمه مرکزی ایران تهیه و به تصویب شورای عالی بیمه می‌رسد تعیین خواهد شد.

ماده ۳۷ - ثبت هر مؤسسه بیمه در ایران موکول به ارائه پروانه تأسیس که از طرف بیمه مرکزی ایران صادر می‌شود خواهد بود همچنین ثبت هر گونه تغییرات بعدی در اساسنامه و میزان سرمایه و سهام مؤسسات بیمه‌ای که به ثبت رسیده باشند موکول به ارائه موافقت بیمه مرکزی ایران می‌باشد.

فصل دوم - صدور پروانه

ماده ۳۸ - برای انجام عملیات بیمه در تمام رشته‌ها یا رشته‌ای معین باید قبلاً طبق مقررات این فصل از بیمه مرکزی ایران پروانه تحصیل گردد برای تحصیل پروانه مذکور متقاضی باید مدارک و اطلاعات زیر را به بیمه مرکزی ایران تسلیم کند:

۱. اساسنامه مؤسسه.
۲. میزان سرمایه مؤسسه.
۳. صورت کامل اسامی شرکا و مدیران و تابعیت و تعداد سهام هر یک از آنها.
۴. میزان سهام نقدی و غیرنقدی و نحوه پرداخت آنها.
۵. اسناد و مدارک و اطلاعات دیگری که بیمه مرکزی ایران برای احراز صلاحیت مالی و فنی مؤسسه و حسن شهرت مدیران لازم بداند.

ماده ۳۹ - تقاضای صدور پروانه به بیمه مرکزی ایران تسلیم می‌شود بیمه مرکزی ایران مکلف است حداکثر ظرف مدت شصت روز از تاریخ تسلیم آخرین مدارک و اطلاعات خواسته شده با رعایت مفاد بند یک ماده ۱۷ نظر مجمع عمومی را اعم از قبول یا رد تقاضا کتباً به متقاضی اعلام نماید.

هرگاه متقاضی نسبت به نظر اعلام شده اعتراض داشته باشد می تواند ظرف سی روز اعتراض خود را به هیأت وزیران تسلیم نماید. نظری که هیأت وزیران اتخاذ نماید قطعی خواهد بود.

فصل سوم - ابطال پروانه

ماده ۴۰ - پروانه بیمه برای تمام رشته‌ها و یا رشته‌های معینی در موارد زیر پس از موافقت شورای عالی بیمه با تصویب مجمع عمومی بیمه مرکزی ایران ابطال خواهد شد:

۱. در صورت تقاضای دارنده پروانه.
۲. در صورتی که مؤسسه بیمه تا یک سال پس از صدور پروانه عملیات خود را شروع نکرده باشد.
۳. در مواردی که به تشخیص بیمه مرکزی ایران وضع مالی مؤسسه بیمه طوری باشد که نتواند به تعهدات خود عمل نماید یا بر بیمه مرکزی ایران ثابت گردد که ادامه فعالیت مؤسسه به زیان بیمه‌شدگان و بیمه‌گذاران و یا صاحبان حقوق آنها است.

ماده ۴۱ - در مواردی که مؤسسه بر خلاف اساسنامه خود یا قوانین و مقررات بیمه رفتار کند به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران و تصویب شورای عالی بیمه به‌طور موقت از قبول بیمه در رشته‌های معین ممنوع خواهد شد.

ماده ۴۲ - در صورتی که پروانه مؤسسه بیمه‌ای طبق ماده ۴۰ باطل گردد مؤسسه مزبور می‌تواند ظرف سی روز به هیأت وزیران مراجعه و لغو تصمیم متخذه را درخواست کند. نظر هیأت وزیران قطعی است.

ماده ۴۳ - صدور یا لغو پروانه مؤسسه بیمه و اطلاعاتی که از لحاظ حفظ منافع بیمه‌گذاران و بیمه‌شدگان و صاحبان حقوق آنها لازم باشد به هزینه خود مؤسسه بیمه توسط بیمه مرکزی ایران در روزنامه رسمی کشور و یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار تهران و در صورتی که مؤسسه بیمه در شهر یا شهرهای دیگر شعبه یا نمایندگی داشته باشد در یکی از روزنامه‌های آن شهرها نیز در دو نوبت به فاصله یک ماه آگهی خواهد شد.

ماده ۴۴ - در صورتی که پروانه مؤسسه بیمه‌ای برای یک یا چند رشته به‌طور دائم لغو شود بیمه مرکزی ایران با تصویب شورای عالی بیمه کلیه سوابق و اسناد مربوط به حقوق و تعهدات (Portefeuille) مؤسسه مزبور را به شرکت سهامی بیمه ایران انتقال خواهد داد و یا ترتیب خاص دیگری را که متضمن منافع بیمه‌گذاران و بیمه‌شدگان و صاحبان حقوق آنها باشد خواهد داد.

فصل چهارم - مقررات مربوط به مؤسسات بیمه خارجی

ماده ۴۵ - از تاریخ تصویب این قانون شروع فعالیت مؤسسات بیمه خارجی در ایران موکول به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران و تأیید شورای عالی بیمه و تصویب هیأت وزیران خواهد بود.

ماده ۴۶ - مؤسسات بیمه خارجی باید طبق آیین‌نامه‌ای که به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران به تصویب شورای عالی بیمه می‌رسد مبلغی برای هر یک از دو رشته بیمه‌های زندگی و سایر انواع بیمه نزد بیمه مرکزی ایران تودیع نمایند. مبلغ این ودیعه در هر یک از دو مورد مذکور از پانصد هزار دلار یا معادل آن از ارزهای مورد قبول بانک مرکزی ایران کمتر نخواهد بود.

هر یک از مؤسسات بیمه خارجی باید درآمدهای خود را سال به سال به ودیعه مزبور اضافه کند تا در هر مورد مبلغ ودیعه حداقل به دو برابر مبلغ مصوب شورای عالی بیمه برسد. افزایش ودیعه مازاد بر مبالغ فوق اختیاری است.

ماده ۴۷ - انتقال درآمد مؤسسات بیمه خارجی پس از تکمیل ودیعه مذکور در ماده ۴۶ به خارج بلامانع خواهد بود مشروط بر این که رقم انتقالی در هر سال از ۱۰ درصد مبلغی که به عنوان ودیعه در نزد بیمه مرکزی ایران است تجاوز ننماید.

تبصره - ترتیب انتقال درآمد مازاد بر ودیعه به مأخذ ده درصد در سال مذکور در این ماده موکول به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران و تأیید شورای عالی بیمه و تصویب هیأت وزیران خواهد بود.

ماده ۴۸ - مؤسسات بیمه خارجی که در ایران کار می‌کنند باید نماینده‌ای که در ایران مقیم و دارای اختیارات لازم برای اداره کردن تمام کارهای مؤسسه در ایران و انجام تعهدات از طرف مؤسسه بیمه اصلی باشد معرفی نمایند. نماینده مذکور مسئول کلیه عملیات مؤسسه بیمه اصلی در ایران خواهد بود و باید دارای اختیارنامه‌ای باشد که ضمن آن حدود اختیارات او مشخص گردیده و حق انتخاب نماینده مجاز یا قائم مقام به جای خود به او داده شده باشد.

نماینده مزبور موظف است کلیه بیمه‌های منعقد شده در ایران را شخصاً یا به وسیله قائم مقام یا نماینده مجاز خود بدون این که تصویب مؤسسه بیمه اصلی لازم باشد امضا نماید و بتواند در دعاوی خوانده یا خواهان قرار گیرد و حق توکیل و سازش داشته باشد.

ماده ۴۹ - نماینده مؤسسات بیمه خارجی فقط تا حدودی که از مؤسسه بیمه اصلی اختیار دارد اقدام به بیمه در ایران خواهد نمود و در صورتی که در هر یک از رشته‌های بیمه از مؤسسه بیمه اصلی سلب اجازه بیمه کردن

به‌طور موقت یا دایم بشود و یا مؤسسه بیمه اصلی از نماینده خود جزئاً یا کلاً سلب اختیار کند باید مراتب را کتباً به بیمه مرکزی ایران اطلاع دهد.

ماده ۵۰ - مؤسسات بیمه خارجی علاوه بر مقررات این قانون و آیین‌نامه‌های اجرایی مربوط مشمول مقررات عمومی مربوط به شرکت‌ها و مؤسسات خارجی نیز خواهند بود.

قسمت دوم - انحلال و ورشکستگی

ماده ۵۱ - در صورتی که ورشکستگی یک مؤسسه بیمه اعلام بشود دادگاه مکلف است قبل از اتخاذ هر گونه تصمیم نظر بیمه مرکزی ایران را جلب نماید. بیمه مرکزی ایران از تاریخ وصول استعلام دادگاه باید ظرف ۱۵ روز نظریه خود را کتباً به دادگاه اعلام دارد. دادگاه با توجه به نظریه بیمه مرکزی ایران تصمیم مقتضی اتخاذ خواهد کرد.

ماده ۵۲ - ابطال پروانه یک مؤسسه بیمه برای کلیه عملیات بیمه‌ای از موارد انحلال مؤسسه است و در این صورت مفاد ماده ۴۴ این قانون اجرا خواهد شد.

ماده ۵۳ - تصفیه مؤسسه بیمه ورشکسته طبق قانون تجارت به‌عمل می‌آید. در نقاطی که اداره تصفیه امور ورشکستگی وجود ندارد دادگاه بیمه مرکزی ایران را به‌عنوان قائم مقام اداره تصفیه تعیین می‌نماید و در حوزه دادگاه‌های شهرستانی که اداره تصفیه در آنجا تأسیس گردیده‌است اداره تصفیه با معاونت بیمه مرکزی ایران امر تصفیه را انجام خواهد داد.

قسمت سوم - انتقال عملیات و ادغام

ماده ۵۴ - مؤسسات بیمه می‌توانند با موافقت بیمه مرکزی ایران و تصویب شورای عالی بیمه تمام یا قسمتی از پرتفوی (Portefeuille) خود را با کلیه حقوق و تعهدات ناشی از آن به یک یا چند مؤسسه بیمه مجاز دیگر واگذار کنند.

ماده ۵۵ - تقاضای انتقال پرتفوی (Portefeuille) یک مؤسسه بیمه به مؤسسات دیگر بیمه دوبار به فاصله ده روز در روزنامه رسمی کشور و در یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار تهران و عنداللزوم در یکی از روزنامه‌های محلی به هزینه متقاضی از طرف بیمه مرکزی ایران آگهی خواهد شد.

ماده ۵۶ - پس از انقضای سه ماه از تاریخ آخرین آگهی بیمه مرکزی ایران در صورت حصول اطمینان از این‌که در این انتقال هیچ‌یک از حقوق بیمه‌شدگان و بیمه‌گذاران و صاحبان حقوق آنها تضییع نخواهد شد موافقت خود را با انتقال پرتفوی کتباً به مؤسسه بیمه متقاضی اعلام خواهد داشت.

ماده ۵۷ - در صورت موافقت بیمه مرکزی ایران با انتقال پرتفوی این انتقال برای کلیه بیمه‌شدگان و بیمه‌گذاران و صاحبان حقوق آنها از تاریخ انتقال معتبر خواهد بود.

ماده ۵۸ - یک یا چند مؤسسه بیمه می‌توانند با رعایت مواد ۵۶- ۵۵ و ۵۷ با موافقت بیمه مرکزی ایران و تصویب شورای عالی بیمه در یک مؤسسه بیمه دیگر ادغام شوند.

ماده ۵۹ - بیمه مرکزی ایران به منظور حفظ حقوق بیمه‌گذاران و بیمه‌شدگان و صاحبان حقوق آنها یا به ملاحظات اقتصادی و حمایت امر بیمه می‌تواند با تأیید شورای عالی بیمه و تصویب مجمع عمومی بیمه مرکزی ایران مؤسسات بیمه‌ای را که وضع مالی یا اداری آنها رضایت‌بخش نیست مکلف نماید که در یکی از مؤسسات بیمه دیگری که موافق باشند ادغام شوند و در صورتی که ادغام صورت نگیرد پروانه مؤسسه‌ای که وضع مالی یا اداری آن رضایت‌بخش نیست طبق مقررات این قانون لغو خواهد شد. تصمیم بیمه مرکزی ایران علاوه بر ابلاغ کتبی به مؤسسات موردنظر در روزنامه رسمی کشور و در یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار تهران و عنداللزوم در یکی از روزنامه‌های محلی به اطلاع عموم خواهد رسید.

قسمت چهارم - مقررات مختلف

ماده ۶۰ - اموال مؤسسات بیمه همچنین ودایع مذکور در مواد ۳۶ و ۴۶ تضمین حقوق و مطالبات بیمه‌گذاران، بیمه‌شدگان و صاحبان حقوق آنان است و در صورت انحلال یا ورشکستگی مؤسسه بیمه بیمه‌گذاران و بیمه‌شدگان و صاحبان حقوق آنان نسبت به سایر بستانکاران حق تقدم دارند. در میان رشته‌های مختلف بیمه حق تقدم با بیمه عمر است.

مؤسسات بیمه نمی‌توانند بدون موافقت قبلی بیمه مرکزی ایران اموال خود را صلح حقوق نمایند و یا به رهن واگذار کنند و یا موضوع هر نوع معامله با حق استرداد قرار دهند.

دفاتر اسناد رسمی موظفند هنگام انجام این قبیل معاملات موافقتنامه بیمه مرکزی ایران را مطالبه و مفاد آن را در سند منعکس کنند.

ماده ۶۱ - مؤسسات بیمه موظفند اندوخته‌های فنی و قانونی نگه‌دارند و در حساب‌های خود نحوه به‌کار افتادن آنها را به‌طور مشخص منعکس نمایند. انواع اندوخته‌های فنی و قانونی برای هر یک از رشته‌های بیمه و میزان و طرز محاسبه همچنین ترتیب به‌کار انداختن این اندوخته‌ها و نحوه ارزیابی اموال منقول و غیرمنقولی که نماینده اندوخته‌های مؤسسات بیمه است از طرف شورای عالی بیمه تعیین خواهد شد.

ماده ۶۲- کلیه مؤسسات بیمه موظفند ترازنامه و حساب‌های سود و زیان خود را طبق نمونه‌ای که از طرف بیمه مرکزی ایران تهیه و به تصویب شورای عالی بیمه می‌رسد تنظیم نمایند و پس از تصویب نسخه‌ای از آن را برای بیمه مرکزی ایران ارسال دارند.

ماده ۶۳ - مؤسسات بیمه موظفند ترازنامه خود را در روزنامه رسمی کشور و یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار تهران درج نمایند.

ماده ۶۴ - اشخاصی که در ایران یا در خارجه به علت ارتکاب جنایت یا دزدی یا خیانت در امانت یا کلاهبرداری یا صدور چک بی‌محل یا اختلاس یا معاونت در یکی از جرایم فوق محکوم شده‌باشند و ورشکستگان به تقصیر نمی‌توانند جزو مؤسسين یا مدیران مؤسسات بیمه باشند. همچنین واگذاری نمایندگی به این اشخاص و اشتغال به دلالتی از طرف آنان ممنوع است.

ماده ۶۵ - در صورتی که به حکم دادگاه مسلم شود که ورشکستگی مؤسسه بیمه به علت تقصیر و تقلب مدیر یا مدیران بوده‌است در صورت عدم تکافوی دارایی مؤسسه مدیران متضامناً مسئول پرداخت طلب بیمه‌گذاران و بیمه‌شدگان و صاحبان حقوق آنان خواهند بود.

ماده ۶۶ - عرضه بیمه جز به وسیله اشخاص زیر ممنوع است :

۱. مؤسسات بیمه.

۲. نمایندگان بیمه.

۳. دلالان رسمی بیمه.

تبصره - هر کارمند یا نماینده بیمه که اقدام به عرضه بیمه نماید باید دارای کارت شناسایی از طرف مؤسسه بیمه مربوط باشد. نام دلال رسمی یا نماینده بیمه که بیمه‌نامه وسیله او عرضه شده‌است باید در بیمه‌نامه ذکر شود.

ماده ۶۷ - مؤسسات بیمه و نمایندگان و دلالان رسمی بیمه مسئول جبران خساراتی می‌باشند که در اجرای وظایفشان به سبب تقصیر و یا مسامحه آنها یا کارکنانشان به دیگران وارد آید.

ماده ۶۸ - پروانه دلالتی رسمی بیمه به وسیله بیمه مرکزی ایران صادر خواهد شد و آیین‌نامه دلالان رسمی بیمه به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران به تصویب شورای عالی بیمه خواهد رسید.

ماده ۶۹ - هر مؤسسه بیمه در رشته یا رشته‌های معینی که پروانه بیمه ندارد رأساً و یا به وسیله نمایندگان خود قبول بیمه نماید مکلف به جبران خسارت زیان دیده خواهد بود.

تبصره - هر شخص حقیقی یا حقوقی که بدون داشتن پروانه از مؤسسه بیمه تحت عنوان نمایندگی بیمه برای هر یک از رشته‌ها قبول بیمه نماید به مجازات مقرر در ماده ۲۳۸ قانون مجازات عمومی محکوم خواهد شد.

ماده ۷۰ - بیمه‌های زیر باید منحصراً به وسیله مؤسسات بیمه‌ای که بر اساس این قانون اجازه فعالیت دارند انجام گیرد:

الف) بیمه اموال منقول یا غیرمنقول موجود در ایران.

ب) بیمه حمل و نقل کالای وارداتی که قرارداد خرید آن در ایران منعقد می‌شود یا اعتبار اسنادی آن در ایران باز شده است.

تبصره - تجهیزات نظامی مورد نیاز وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح که فاقد امکان ساخت در داخل کشور بوده و فروشندگان آن تجهیزات حمل و نقل کالاهای مورد معامله را انحصاراً توسط بیمه‌های کشور فروشنده بیمه می‌نمایند، با پیشنهاد وزیر دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح و تأیید بیمه مرکزی ایران و موافقت وزیر امور اقتصادی و دارایی از شمول بند (ب) این ماده مستثنی می‌باشد. [این تبصره به صورت ماده واحده در جلسه علنی روز دوشنبه ۱۳۸۰/۲/۳ مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۰/۲/۱۲ به تأیید شورای نگهبان رسیده است که به ماده ۷۰ قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری مصوب ۱۳۵۰/۳/۳۰ الحاق می‌شود.]

ج) بیمه مربوط به کارگران و مستخدمین خارجی به استثنای بیمه عمر و حوادث شخصی در مدت اقامت در ایران.

د) بیمه مربوط به ایرانیان مقیم ایران.

ماده ۷۱ - کلیه مؤسسات بیمه که در ایران فعالیت می‌نمایند باید ۵۰ درصد در رشته بیمه‌های زندگی و ۲۵ درصد در سایر رشته‌ها از معاملات بیمه‌ای مستقیم خود را نزد بیمه مرکزی ایران بیمه اتکایی نمایند. بیمه مرکزی ایران مکلف است با توجه به ظرفیت قبولی هر یک از مؤسسات بیمه‌ای که در ایران کار می‌کنند تمام یا قسمتی از بیمه اتکایی مجدد سهمیه اتکایی اجباری دریافتی را در صورت تساوی شرایط به آنها واگذار نماید.

تبصره - آنچه مؤسسات بیمه به عنوان اتکایی قبول می‌کنند از شمول این ماده خارج است.

ماده ۷۲ - نحوه واگذاری بیمه اتکایی اجباری و میزان کارمزد و مشارکت در سود آن برای هر رشته بیمه به وسیله شورای عالی بیمه تعیین خواهد شد.

ماده ۷۳ - مؤسسات بیمه که در ایران فعالیت می‌کنند موظف خواهند بود معادل ۳۰ درصد از مازاد سهمیه بیمه اتکایی اجباری از معاملات مستقیم خود را با همان شرایطی که در خارج بیمه اتکایی می‌نمایند به بیمه مرکزی ایران واگذار کنند.

در صورتی که بیمه مرکزی ایران به هر علت از قبول آن استنکاف بنماید مؤسسات مزبور مجاز خواهند بود در خارج از ایران بیمه اتکایی نمایند. انتقال ارز بابت این ۳۰ درصد موکول به ارائه اجازه بیمه مرکزی ایران خواهد بود.

ماده ۷۴ - مؤسسات بیمه اعم از ایرانی یا خارجی که تا تاریخ تصویب این قانون به موجب مقررات قبلی به ثبت رسیده‌اند و مشغول فعالیت‌های بیمه‌ای می‌باشند برای رشته‌هایی که در آن فعالیت می‌کنند احتیاج به کسب پروانه جدید نخواهند داشت ولی در هر حال موظفند ظرف هیجده ماه از تاریخ تصویب این قانون وضع خود را با مقررات این قانون تطبیق دهند در غیر این صورت پروانه آنها لغو خواهد شد. شورای عالی بیمه می‌تواند با توجه به دلایل و مقتضیات این مدت را یکبار تمدید نماید.

ماده ۷۵ - مؤسسات بیمه که در ایران کار می‌کنند عضو سندیکای بیمه‌گران ایران شناخته می‌شوند. اساسنامه این سندیکا به وسیله بیمه مرکزی ایران با جلب نظر اعضای سندیکا تدوین می‌شود و حداکثر ظرف شش ماه پس از تشکیل بیمه مرکزی ایران به تصویب شورای عالی بیمه خواهد رسید.

ماده ۷۶ - مؤسسات بیمه که در ایران فعالیت می‌نمایند ملزم به رعایت دستورات بیمه مرکزی ایران که در حدود این قانون و آیین‌نامه‌های اجرایی آن صادر می‌شود خواهند بود.

ماده ۷۷ - کلیه قوانین و مقررات مغایر با این قانون از تاریخ تصویب این قانون ملغی است.

قانون فوق مشتمل بر هفتاد و هفت ماده و ده تبصره پس از تصویب مجلس سنا در تاریخ روز شنبه ۱۳۵۰/۳/۲۹ در جلسه فوق‌العاده عصر روز یکشنبه سی‌ام خرداد ماه یک‌هزار و سیصد و پنجاه شمسی به تصویب مجلس شورای ملی رسید.

لایحه قانونی ملی شدن مؤسسات بیمه و مؤسسات اعتباری

مصوب جلسه مورخ ۱۳۵۸/۴/۴ شورای انقلاب

ماده ۱ - به منظور حفظ حقوق بیمه‌گزاران و گسترش صنعت بیمه در سراسر کشور و گماردن بیمه به خدمت مردم از تاریخ تصویب این قانون کلیه مؤسسات بیمه کشور ضمن قبول اصل مالکیت مشروع مشروط، ملی اعلام می‌شود.

ماده ۲ - پروانه فعالیت نمایندگیهای مؤسسات بیمه خارجی در ایران لغو می‌شود و بیمه مرکزی ایران ترتیب تصفیه عملیات نمایندگیهای مذکور را به هر نحوی که متقاضی بداند خواهد داد.

ماده ۳ - به جای مجامع عمومی مؤسسات بیمه، مجمع عمومی مشترکی متشکل از وزیر امور اقتصادی و دارایی، وزیر بازرگانی، وزیر بهداشتی و بهزیستی، وزیر مشاور و سرپرست سازمان برنامه و بودجه و وزیر کار و امور اجتماعی خواهد بود.

ماده ۴ - به جای هیأت مدیره مؤسسات بیمه کشور، هیأت مدیره مشترکی متشکل از رئیس کل بیمه مرکزی ایران، مدیر عامل شرکت سهامی بیمه ایران و نمایندگان وزارتخانه‌های مذکور در ماده ۳ خواهد بود.

ماده ۵ - مدیران عامل مؤسسات بیمه کشور از طرف هیأت مدیره مشترک مؤسسات بیمه انتخاب و به تصویب مجمع عمومی مشترک مؤسسات بیمه خواهد رسید و احکام انتصاب مدیران عامل از طرف وزیر امور اقتصادی و دارایی صادر خواهد شد.

ماده ۶ - کلیه اختیارات مدیران عامل سابق مؤسسات بیمه تا تصویب مقررات جدید از طرف مجمع عمومی مشترک، به مدیران عامل منتخب تفویض می‌شود.

ماده ۷ - کلیه کارکنان مؤسسات بیمه کشور تا تصویب مقررات استخدامی مربوط، تابع مقررات استخدامی موجود خواهند بود، لکن از لحاظ حداقل و حداکثر حقوق، تابع مقررات مصوب دولت می‌باشند.

ماده ۸ - کلیه شرکتهای پس انداز و وام مسکن مشمول قانون ملی شدن بانکها، از تاریخ تصویب قانون مذکور خواهند بود.

قانون اداره امور شرکتهای بیمه

مصوب جلسه مورخ ۳۱۶۷/۹/۱۳ مجلس شورای اسلامی (با اصلاحات بعدی)

ماده ۱- شرکتهای بیمه ایران، آسیا و البرز و دانا به صورت سهامی اداره می شوند و مجاز به انجام انواع عملیات بیمه در بخشهای دولتی، تعاونی و خصوصی می باشند. [ماده ۱ قبل: شرکتهای بیمه ایران، آسیا و البرز و دانا به صورت سهامی اداره می شوند و مجاز به انجام انواع عملیات بیمه در بخشهای دولتی، تعاونی و خصوصی می باشند به استثنای شرکت سهامی بیمه دانا که صرفاً در قسمت بیمه های اشخاص در کلیه بخشهای مذکور فعالیت خواهد داشت. - بر اساس قانون اداره امور شرکت های بیمه که به صورت ماده واحده در جلسه علنی مورخ ۱۳۷۵/۱۰/۱۱ مجلس شورای اسلامی تصویب شده به شرح متن اصلاح شد]

تبصره ۱- شرکتهای بیمه آریا، امید، پارس، تهران، توانا، حافظ، ساختمان و کار، شرق و ملی در شرکت بیمه دانا ادغام می گردند.

تبصره ۲- اجازه داده می شود مطالبات اشخاص حقیقی و حقوقی بابت سهام ارزیابی شده شرکتهای بیمه ملی شده که در تاریخ ملی شدن (۱۳۵۸/۴/۴) دارای ارزش مثبت بوده است با تصویب مجمع عمومی شرکتهای مذکور منتهی ظرف ۲ سال از تاریخ تصویب این قانون از محل منابع داخلی شرکتهای مربوطه پس از کسر مطالبات دولتی و دیون ممتازه تامین و پرداخت گردد مشروط بر اینکه عدم مشروعیت مالکیت آنها از سوی دادگاه انقلاط اسلامی اعلام نشود.

تبصره ۳- اجازه داده میشود مطالبات دولت و بانکها از شرکتهای بیمه ای که تراز منفی دارند از منابع داخلی شرکتهای بیمه ملی شده دارای تراز مثبت پرداخت شود.

ماده ۲- کلیه سهام شرکتهای بیمه موضوع ماده ۱ این قانون متعلق به دولت بوده و هریک از این شرکتهای دارای اساسنامه ای خواهد بود که حداکثر ظرف مدت شش ماه از تاریخ تصویب این قانون توسط مجمع عمومی شرکتهای مذکور تهیه و به تصویب هیأت وزیران میرسد و شامل هدف، موضوع شرکت، نحوه اداره آن و سایر وظایف و اختیارات می باشد. مجمع عمومی هریک از شرکتهای مزبور مرکب از وزراء اقتصاد و دارایی، بازرگانی و برنامه بودجه می باشد ریاست مجامع مزبور با وزیر امور اقتصادی و دارایی است. [در اجرای قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی قسمتی از سهام شرکت های بیمه آسیا، البرز و دانا به بخش غیر دولتی واگذار شده است.]

تبصره - رئیس کل بیمه مرکزی ایران بدون حق رای در جلسات مجمع عمومی شرکتهای بیمه ، حضور می یابد.

ماده ۳- مدیر عامل و اعضاء هیأت مدیره شرکتهای بیمه با پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و تصویب مجمع عمومی انتخاب و با حکم وزیر امور اقتصادی و دارایی منصوب خواهد شد و عزل مدیر عامل و اعضاء هیأت مدیره شرکتهای بیمه با پیشنهاد هریک از اعضاء مجمع عمومی و تصویب مجمع عمومی با حکم وزیر امور اقتصادی و دارایی انجام می گیرد .

ماده ۴- شرکتهای بیمه ایران ، آسیا ، البرز و دانا با رعایت قانون تاسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری و این قانون ، طبق مقررات اساسنامه مربوط اداره خواهند شد و در موارد پیش بینی نشده مشمول قانون تجارت می باشند و در صورتی تابع مقررات عمومی مربوط به دولت و موسساتی که با سرمایه دولت تشکیل شده اند ، می گردند که در مقررات مزبور صراحتاً از آنها یاد شده باشد.

ماده ۵- این نامه استخدامی مشترک شرکتهای بیمه و بیمه مرکزی بنا به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید .

ماده ۶- موسسات بیمه موضوع ماده ۵ می توانند حداکثر ۵ درصد از سود ویژه مازاد در سال قبل خود را فقط بین کارکنانی که در سال مربوط با فعالیت فوق العاده در جهت افزایش تولید یا ارائه خدمات مناسب تر باعث بالا رفتن سود ویژه موسسه شده اند توزیع نمایند مشروط بر اینکه مبلغ آن بیش از ۴۰ درصد حقوق سالانه هر فرد نباشد.

تبصره - نحوه توزیع که توسط هیأت مدیره انجام میگیرد با در نظر گرفتن ارزش کمی و کیفی فعالیت کارکنان مزبور بر طبق آیین نامه ای خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران می رسد .

ماده ۷- از تاریخ تصویب این قانون ، کلیه قوانین و مقررات مغایر ملغی است.

قانون فوق مشتمل بر هفت ماده و پنج تبصره در جلسه علنی روزیکشنبه مورخ سیزده آذر ماه یکهزار و سیصد و شصت و هفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۶۷/۱۱/۱۲ به تایید شورای نگهبان رسیده است.

اساسنامه شرکتهای بیمه

مصوب جلسات مورخ ۱۳۶۸/۹/۱۵ هیأت وزیران

اساسنامه شرکت سهامی بیمه .....

[هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۶۸/۹/۱۵ بنا به پیشنهاد شماره ۱۶۴۳ مورخ ۱۳۶۸/۵/۱۴ وزارت امور اقتصادی و دارایی و به استناد ماده ۲ قانون اداره امور شرکت های بیمه مصوب ۱۳۶۷/۹/۱۳ مجلس شورای اسلامی ، اساسنامه شرکت سهامی بیمه ... را تصویب نمودند. از تاریخ واگذاری سهام شرکت های بیمه آسیا ، البرز و دانا به بخش غیردولتی ، اساسنامه شرکت های مذکور تغییر یافته و اساسنامه مصوب ۱۳۶۸/۱۱/۱۵ فقط مربوط به شرکت های بیمه دولتی است.]

فصل اول - کلیات

ماده ۱- شرکت سهامی بیمه ..... که در این اساسنامه شرکت نامیده می شود با رعایت قانون تاسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری و قانون اداره امور شرکتهای بیمه ، طبق مقررات این اساسنامه اداره خواهد شد ، که در موارد پیش بینی نشده مشمول قانون تجارت می باشد و در صورتی تابع مقررات عمومی مربوط به دولت و موسساتی که با سرمایه دولت تشکیل شده اند می گردد که در مقررات مزبور صراحتاً از شرکت سهامی بیمه ... نام برده شده باشد. شرکت دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی است.

ماده ۲- هدف و موضوع شرکت :

الف - هدف

ایجاد تامین و اطمینان مورد نیاز جامعه از طریق انجام و تعمیم انواع بیمه های بازرگانی مورد نیاز جامعه .

ب - موضوع

۱- انجام عملیات مربوط به امور بیمه های بازرگانی در رشته بیمه های اشیا ، مسوولیت و اشخاص .

[۱. موارد سه گانه زیر این بند ، مربوط به بیمه های ایران ، البرز و آسیاست ، در مورد بیمه دانا به قرار زیر آمده است :

۱- انجام انواع عملیات مربوط به امور بیمه های بازرگانی در رشته بیمه اشخاص.

۲- قبول بیمه های اتکایی در رشته بیمه اشخاص از موسسات بیمه داخلی یا خارجی .

۳- واگذاری بیمه های اتکایی در رشته بیمه اشخاص به موسسات بیمه داخلی یا خارجی .]

۲- قبول بیمه های اتکایی از موسسات بیمه داخلی یا خارجی .

۳- واگذاری بیمه های اتکایی به موسسات بیمه داخلی یا خارجی .

شرکت می تواند طبق مقررات به هر نوع عملیات (از جمله تاسیس شرکتهای فرعی ، خریداری و تملک سهام شرکتهای دیگر با حق فروش و انتقال آنها) که برای توسعه و پیشرفت موضوع شرکت ضروری یا مفید باشد مبادرت نماید.

ماده ۳- سرمایه شرکت ..... ریال است که به ..... سهم ریالی با نام تقسیم شده است و کلیه سهام متعلق به دولت می باشد که غیر قابل انتقال است.

[۱. بیمه آسیا : با سرمایه ۵۰۰ میلیون (۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال در پنجاه هزار سهم ده هزار ریالی ، بیمه ایران : با سرمایه چهارمیلیارد و چهارصد میلیون (۴,۴۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال در چهار صد و چهل هزار سهم ده هزار ریالی ، و بیمه البرز : با سرمایه هفتصد و پنجاه میلیون (۷۵۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال در هفتاد و پنج هزار سهم ده هزار ریالی .

۲. ماده ۳ در مورد بیمه دانا چنین می گوید :

ماده ۳- “ سرمایه شرکت مبلغ دویست و پنجاه میلیون ریال است که به بیست و پنج هزار سهم ده هزار ریالی با نام تقسیم شده است و کلیه سهم متعلق به دولت و غیر قابل انتقال می باشد . سرمایه شرکتهای ادغام شده در شرکت مزبور و همچنین وجوه موضوع تبصره ۳ ماده ۱ قانون اداره امور شرکتهای بیمه که توسط شرکت سهامی بیمه آسیا و شرکت سهامی بیمه البرز بحساب شرکت سهامی بیمه دانا پرداخت می گردد پس از وضع مانده حساب زیان انباشته شده شرکتهای فوق الذکر با تصویب مجمع عمومی بحساب سرمایه شرکت سهامی بیمه دانا منظور خواهد شد.

هیأت مدیره شرکت سهامی بیمه دانا مکلف است کلیه داراییها ، بدهیها ، تعهدات و حقوق مالی شرکتهای بیمه موضوع تبصره ۱ ماده ۱ قانون اداره امور شرکتهای بیمه را که در شرکت مذکور ادغام شده اند در تاریخ اجرای قانون مزبور مشخص و در دفاتر قانونی شرکت بیمه دانا ثبت نماید. ”

تغییرات سرمایه شرکت با تصویب مجمع عمومی خواهد بود.

ماده ۴- مرکز اصلی شرکت تهران است ، شرکت می تواند نسبت به تاسیس یا انحلال شعب در داخل یا خارج از کشور اقدام نماید.

ماده ۵- شرکت برای مدت نامحدود تشکیل شده است.

فصل دوم – ارکان شرکت

ماده ۶- شرکت دارای ارکان زیر است :

الف - مجمع عمومی

ب - هیأت مدیره

ج - مدیر عامل

د - بازرس قانونی

الف - مجمع عمومی

ماده ۷- مجمع عمومی مرکب از وزراء امور اقتصادی و دارایی ، بازرگانی ، و رئیس سازمان برنامه و بودجه می باشد که ریاست مجمع عمومی با وزیر امور اقتصادی و دارایی خواهد بود.

ماده ۸- مجمع عمومی با حضور کلیه اعضاء رسمیت یافته و تصمیمات آن با اکثریت آراء معتبر است. اصل صورتجلسه مجمع عمومی در مرکز شرکت نگهداری و یک نسخه از آن برای هریک از اعضاء مجمع ارسال می گردد.

تبصره - رئیس کل بیمه مرکزی ایران بدون حق رای در جلسات مجمع عمومی شرکت حضور می یابد و در صورت لزوم ، مدیر عامل و سایر اعضاء هیأت مدیره بدون داشتن حق رای در جلسات مجمع عمومی حضور خواهند داشت.

ماده ۹- مجمع عمومی عادی حداقل سالی یک مرتبه تشکیل می شود. مجمع عمومی ممکن است بطور فوق العاده به پیشنهاد هریک از اعضاء مجمع عمومی یا مدیر عامل یا هیأت مدیره و یا بازرس قانونی تشکیل شود. تشکیل جلسات مجمع عمومی بنابر دعوت کتبی رئیس مجمع عمومی و یا مدیر عامل خواهد بود.

مدیر عامل موظف است مجمع عمومی را ظرف ده روز پس از دریافت پیشنهاد تشکیل جلسه دعوت کند و تاریخ تشکیل جلسه نمی تواند بیش از یکماه از تاریخ دعوت نامه تائین گردد. در دعوت نامه دستور جلسه ، روز و ساعت و محل انعقاد جلسه ذکر خواهد شد. هیچ موضوعی را نمی توان در مجمع عمومی مطرح کرد مگر آنکه قبلا جزو دستور قرارداد شده باشد.

ماده ۱۰- وظایف و اختیارات مجمع عمومی بشرح زیر است:

۱- تعیین خط مشی کلی شرکت.

۲- انتخاب مدیر عامل و سایر اعضاء هیأت مدیره

۳- انتخاب بازرس قانونی .

۴- رسیدگی و اتخاذ تصمیم نسبت به گزارش سالانه هیأت مدیره ، ترازنامه حساب سود و زیان پس از استماع گزارش بازرس قانونی .

۵- رسیدگی به برنامه و تصویب بودجه شرکت.

۶- اتخاذ تصمیم نسبت به مطالبات لاوصول شرکت.

۷- تصویب تشکیلات و آیین نامه های مالی و معاملاتی شرکت که از طرف مدیر عامل پس از تایید هیأت مدیره پیشنهاد می شود.

۸- تعیین حقوق و مزایا و پاداش مدیر عامل ، اعضاء هیأت مدیره و حق الزحمه بازرس قانونی در چار چوب مقررات مربوط .

۹- پیشنهاد تغییرات سرمایه شرکت به هیأت وزیران .

۱۰- بررسی و اتخاذ تصمیم نسبت به درخواست هیأت مدیره در مورد تغییرات و اصلاحات در مفاد اساسنامه شرکت و پیشنهاد آن به هیأت وزیران جهت تصویب .

۱۱- اتخاذ تصمیم نسبت به هر موضوع دیگری که با رعایت مفاد این اساسنامه و قوانین و مقررات مربوط در دستور جلسه قرار گرفته باشد.

۱۲- اتخاذ تصمیم نسبت به تاسیس شعبه یا شعب در خارج از کشور به پیشنهاد هیأت مدیره .

ب - هیأت مدیره

ماده ۱۱- هیأت مدیره از پنج نفر تشکیل می شود که با پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و تصویب مجمع عمومی از میان اشخاص صلاحیتداری که در امور بیمه یا مدیریت یا مالی یا اقتصاد یا حقوق متخصص باشند برای مدت ۴ سال انتخاب می گردند. انتخاب مجدد هریک از آنان برای دوره های بعد بلامانع است .

تبصره ۱- مدیر عامل عضو و رئیس هیأت مدیره شرکت می باشد.

تبصره ۲- عزل هریک از اعضاء هیأت مدیره با پیشنهاد هریک از اعضاء مجمع عمومی و تصویب مجمع مذکور خواهد بود.

تبصره ۳- احکام انتصاب و عزل مدیر عامل و سایر اعضاء هیأت مدیره پس از تصویب مجمع عمومی توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی صادر و ابلاغ می گردد.

تبصره ۴- در صورت فوت یا استعفاء یا عزل یا ممنوعیت های قانونی هریک از اعضاء هیأت مدیره ، مجمع عمومی می بایست در اسرع وقت شخص دیگری را با رعایت مقررات ماده فوق انتخاب نماید.

تبصره ۵- حداقل ۳ نفر از اعضاء هیأت مدیره بطور موظف و تمام وقت در شرکت انجام وظیفه می نمایند.

ماده ۱۲- جلسات هیأت مدیره با حضور اکثریت اعضاء رسمیت می یابد و تصمیمات متخذه نیز با اکثریت آراء اعضاء هیأت مدیره معتبر خواهد بود. این تصمیمات بصورت مکتوب تنظیم و به امضاء حاضرین در جلسه خواهد رسید.

استلال نظر مخالف می بایست در ذیل صورت جلسه قید شود.

تبصره - جلسات هیأت مدیره با دعوت مدیر عامل تشکیل می گردد لکن هریک از اعضاء هیأت مدیره می تواند درخواست تشکیل جلسه هیأت مدیره را کتبا به مدیر عامل تسلیم دارد. دراین صورت مدیر عامل موظف است حداکثر ظرف مدت یک هفته کتبا اعضا را جهت تشکیل جلسه دعوت نماید.

ماده ۱۳- وظایف و اختیارات هیأت مدیره به قرار زیر است:

- ۱- اجرای مصوبات مجمع عمومی .
- ۲- بررسی و تایید برنامه و بودجه سالانه ، تشکیلات ، آیین نامه های مالی و استخدامی و معاملاتی شرکت و اصلاحات آن از طرف مدیر عامل پیشنهاد می شود جهت طرح و تصویب در مراجع ذیربط.
- ۳- اتخاذ تصمیم نسبت به تاسیس یا انحلال شعب در داخل کشور به پیشنهاد مدیر عامل در چارچوب تشکیلات مصوب .
- ۴- ارائه پیشنهاد تاسیس یا انحلال شعب در خارج از کشور جهت اخذ تصمیم مجمع عمومی .
- ۵- اتخاذ تصمیم نسبت به قبول با واگذاری نمایندگی در داخل یا خارج از کشور به پیشنهاد مدیر عامل.
- ۶- اتخاذ تصمیم نسبت به خرید یا فروش اموال غیر منقول و سرمایه گذاریهای شرکت به پیشنهاد مدیر عامل .
- ۷- اتخاذ تصمیم نسبت به برنامه اتکایی سالانه شرکت به پیشنهاد مدیر عامل .
- ۸- تصویب آیین نامه های فنی و تعیین حدود اختیارات واحدهای شرکت در صدور بیمه نامه پرداخت خسارت.
- ۹- بررسی و اتخاذ تصمیم نسبت به بازیافتی خسارات .
- ۱۰- تعیین ذخیره مطالبات مشکوک الوصول و اظهار نظر درخصوص مطالبات لاوصول جهت طرح در مجمع عمومی .
- ۱۱- تصویب بودجه تفصیلی .
- ۱۲- رسیدگی و اقدام نسبت به سازش و داوری در مورد دعاوی با رعایت مقررات مربوط.
- ۱۳- تنظیم و تصویب سازمان و شرح وظایف واحدهای شرکت با توجه به آیین نامه استخدامی و تصویب مقررات داخلی اداری .

۱۴- بررسی و تایید ترازنامه و صورتحساب سود و زیان و تهیه گزارش عملکرد سالانه و ارائه آن جهت تصویب به مجمع عمومی.

۱۵- اتخاذ تصمیم نسبت به نحوه توزیع سود ویژه موضوع ماده ۶ قانون اداره امور شرکتهای بیمه و آیین نامه اجرایی آن.

۱۶- پیشنهاد تغییرات در سرمایه و مفاد اساسنامه شرکت به مجمع عمومی .

۱۷- اتخاذ تصمیم و یا اظهار نظر حسب مورد نسبت به هر موضوعی که از طرف مدیر عامل مطرح گردد.

ج- مدیر عامل

ماده ۱۴- مدی عامل بالاترین مقام اجرایی و اداری شرکت است و به طور کلی اداره امور شرکت را عهده دار می باشد.

ماده ۱۵- وظایف و اختیارات مدیر عامل شرکت به شرح زیر است:

۱- اجرای مصوبات مجمع عمومی و هیأت مدیره .

۲- تهیه و تنظیم ترازنامه و حساب سود و زیان شرکت و تسلیم آن به هیأت مدیره .

۳- نمایندگی شرکت در مقابل اشخاص حقیقی یا حقوقی و دادگاهها و سایر مراجع قضایی و غیر قضایی با حق توکیل تا یک درجه و سایر اختیارات مندرج در ماده ۶۲ قانون آیین دادرسی مدنی .

۴- ارائه پیشنهاد در خصوص قبول و واگذاری بیمه های اتکایی به هیأت مدیره .

۵- تعیین برنامه های کار با توجه به مصوبات مجمع عمومی و هیأت مدیره .

۶- تهیه و تنظیم بودجه سالانه جهت طرح در هیأت مدیره .

۷- استخدام ، نصب و عزل و تعیین شغل کارکنان با رعایت مفاد آیین نامه استخدامی .

۸- مدیر عامل دارای کلیه اختیارات لازم برای اداره امور شرکت با توجه به موضوع و هدف مندرج در اساسنامه می باشد مگر در مواردی که به موجب قانون و یا اساسنامه اخذ تصمیم در مورد آنها در صلاحیت ارکان دیگر شرکت باشد.

تبصره - مدیر عامل می تواند به تشخیص و مسوولیت خود قسمتی از وظایف و اختیارات خود را به هریک از اعضاء هیأت مدیره ، و یا سایر کارکنان شرکت تفویض نماید.

د - بازرس قانونی

ماده ۱۶- بازرس قانونی شرکت سازمان حسابرسی می باشد. بازرس قانونی حق دارد از کلیه امور شرکت اطلاع حاصل کند ولی حق دخالت در امور جاری شرکت را نخواهد داشت و اجرای وظایف وی نباید بهیچوجه مانع جریان عادی کار شرکت بشود.

ترازنامه و حساب سود و زیان و گزارش عملکرد سالانه شرکت حداقل ۴۵ روز قبل از تشکیل مجمع عمومی تسلیم بازرس قانونی خواهد شد. بازرس قانونی موظف است حداقل دو هفته قبل از تشکیل مجمع عمومی ، گزارش خود را به هیأت مدیره و مجمع عمومی تسلیم نماید.

فصل سوم - مقررات مالی

ماده ۱۷- سال مالی شرکت از اول فروردین ماه هر سال شروع و در پایان اسفند ماه همان سال خاتمه می یابد و حسابهای شرکت به تاریخ مذکور بسته می شود.

ترازنامه و حساب سود و زیان شرکت بر طبق قانون تاسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری و سایر مقررات مربوطه تنظیم می گردد.

ماده ۱۸- نامه ها و اسناد تعهد آور شرکت بایستی به امضاء مدیر عامل و یا حداقل دو امضاء مجاز که توسط مدیر عامل تعیین می گردد باشد.

تبصره - امضاء چک و اوراق بهادار حداقل با دو امضاء و به ترتیبی که در آیین نامه مالی مشخص می گردد معتبر می باشد.

ماده ۱۹- سود ویژه شرکت پس از وضع اندوخته ها و مالیات و سایر کسور قانونی ، به خزانه منتقل خواهد شد.

فصل چهارم - مقررات مختلف

ماده ۲۰- حداکثر هرخطری که شرکت می تواند بیمه کند ۲۰ درصد مجموع سرمایه ، اندوخته و ذخایر فنی به استثناء ذخیره خسارت معوق شرکت بوده و تجاوز از آن مجاز نیست مگر آنکه شرکت برای مازاد برآن تحصیل بیمه اتکایی نماید.

تبصره - مجمع عمومی می تواند براساس پیشنهاد هیأت مدیره و تایید شورای عالی بیمه بیست درصد (۲۰٪) مذکور دراین ماده را به حداکثر پنجاه درصد (۵۰٪) افزایش دهد.

ماده ۲۱- مدیر عامل و سایر اعضای هیأت مدیره و بازرس قانونی می توانند قراردادهای متعارف بیمه با شرکت منعقد کنند.

ماده ۲۲- مدیر عامل و سایر اعضاء هیأت مدیره نمی توانند در مدت تصدی خود به نحوی از انحاء در سایر شرکتها و موسسات بازرگانی دارای سمتی باشند. تدریس در دانشگاهها و موسسات آموزش عالی مجاز است. [به موجب تصویبنامه های شماره ۱۱۰۸۵۲/ت ۳۲۵، ۱۱۰۸۴۸/ت ۳۲۲، ۱۱۰۸۴۶/ت ۳۲۴، ۱۱۰۸۵۰/ت ۳۲۳، جلسه مورخ ۱۳۶۹/۷/۱۵ هیأت وزیران، عبارت "همچنین قبول سمتهای غیر موظف در موسسات خیریه و اجتماعی و آموزشی با شرکتها و موسساتی که شرکت در آن سرمایه گذاری کرده یا سهام باشد به منظور انجام وظایف محوله" از متن ماده ۲۲ اساسنامه حذف شده است.]

ماده ۲۳- مدیر عامل و سایر اعضای هیأت مدیره پس از خاتمه مدت مأموریت تازمانی که جانشین آنها تعیین نشده است به خدمت خود ادامه خواهند داد.

ماده ۲۴- به منظور کاهش خسارتهای بیمه که در تعهد شرکت قرار دارد و همچنین کاهش حوادث رانندگی درون شهری و برون شهری و افزایش ایمنی جادهها برای حفظ سلامت مردم، به شرکت اجازه داده می شود حسب مورد، از محل بودجه خسارتهای و هزینههای سرمایه گذاری خود که سالانه در بودجه شرکت به طور جداگانه پیش بینی و به تصویب مجمع عمومی می رسد، مبلغی را متناسب با صرفه جویی حاصل از اجرای این ماده برای تأمین امکانات و تجهیزات مورد نیاز طبق اعلام نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران یا سازمان راهداری و حمل و نقل جادهای و همچنین پرداخت پاداش به مأمورین نیروی انتظامی و کارکنان سازمان راهداری و حمل و نقل جاده ای که با اعلام نیروی یادشده و سازمان مذکور در جهت کاهش خسارت فعالیت مؤثری داشته اند، اختصاص دهد.

تبصره ۱- پاداش موضوع این ماده با رعایت مقررات تبصره (۲۹) قانون بودجه سال ۱۳۴۴ کل کشور قابل اختصاص و پرداخت می باشد.

تبصره ۲- امکانات و تجهیزات خریداری شده در اجرای این ماده برای بهره برداری به صورت امانی حسب مورد در اختیار نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران یا سازمان راهداری و حمل و نقل جادهای قرار می گیرد و طبق مقررات قانونی مربوط سالانه در دفاتر شرکت قابل استهلاک است.

تبصره ۳- نظارت بر حسن اجرای مفاد این ماده و تبصره های آن به عهده کارگروهی متشکل از وزرای امور اقتصادی و دارایی، کشور و راه و ترابری می باشد که گزارش عملکرد مربوط را هر شش ماه یکبار پس از بررسی به هیأت وزیران تقدیم می نماید.

[متن فوق به موجب تصویب نامه های مورخ ۱۳۸۵/۶/۲۹ هیأت وزیران به عنوان ماده ۲۴ به اساسنامه شرکت های بیمه دولتی الحاق و شماره ماده ۲۴ به ۲۵ اصلاح شده است.]
ماده ۲۵- آیین نامه ها و مقررات موجود تازمانی که براساس این اساسنامه تغییر نکرده است به قوت خود باقی خواهد بود.

قانون مسئولیت مدنی

مصوب ۱۳۳۹/۲/۷ کمیسیون مشترک دادگستری مجلسین

ماده ۱ - هرکس بدون مجوز قانونی عمدا یا در نتیجه بی احتیاطی به جان یا سلامتی یا مال یا آزادی یا حیثیت یا شهرت تجارتنی یا به هر حق دیگر که به موجب قانون برای افراد ایجاد گردیده لطمه ای وارد نماید که موجب ضرر مادی یا معنوی دیگری شود مسئول جبران خسارت ناشی از عمل خود می باشد.

ماده ۲ - در موردی که عمل واردکننده زیان موجب خسارت مادی یا معنوی زیان دیده شده باشد دادگاه پس از رسیدگی و ثبوت امر او را به جبران خسارات مزبور محکوم می نماید و چنان چه عمل واردکننده زیان فقط موجب یکی از خسارات مزبور باشد دادگاه او را به جبران همان نوع خساراتی که وارد نموده محکوم خواهد نمود.

ماده ۳ - دادگاه میزان زیان و طریقه و کیفیت جبران آن را با توجه به اوضاع و احوال قضیه تعیین خواهد کرد جبران زیان را به صورت مستمری نمی شود تعیین کرد مگر آن که مدیون تامین مقتضی برای پرداخت آن بدهد یا آن که قانون آن را تجویز نماید.

ماده ۴ - دادگاه می تواند میزان خسارت را در مورد زیر تخفیف دهد:

۱ - هر گاه پس از وقوع خسارت واردکننده زیان به نحو موثری به زیان دیده کمک و مساعدت کرده باشد.
۲ - هر گاه وقوع خسارت ناشی از غفلی بود که عرفا قابل اغماض باشد و جبران آن نیز موجب عسرت و تنگدستی واردکننده زیان شود.

۳ - وقتی که زیان دیده به نحوی از انحا موجبات تسهیل ایجاد زیان را فراهم نموده یا به اضافه شدن آن کمک و یا وضعیت واردکننده زیان را تشدید کرده باشد.

ماده ۵ - اگر در اثر آسیبی که به بدن یا سلامتی کسی وارد شده در بدن او نقصی پیدا شود یا قوه کار زیان دیده کم گردد و یا از بین برود و یا موجب افزایش مخارج زندگانی او بشود واردکننده زیان مسئول جبران کلیه خسارات مزبور است .

دادگاه جبران زیان را با رعایت اوضاع و احوال قضیه به طریق مستمری و یا پرداخت مبلغی دفعتا واحده تعیین می نماید و در مواردی که جبران زیان باید به طریق مستمری به عمل آید تشخیص این که به چه اندازه و تا چه میزان و تا چه مبلغ می توان از واردکننده زیان تامین گرفت با دادگاه است .

اگر در موقع صدور حکم تعیین عواقب صدمات بدنی به طور تحقیق ممکن نباشد دادگاه از تاریخ صدور حکم تا دو سال حق تجدید نظر نسبت به حکم خواهد داشت .

ماده ۶ - در صورت مرگ آسیب دیده زیان شامل کلیه هزینه ها مخصوصا هزینه کفن و دفن می باشد اگر مرگ فوری نباشد هزینه معالجه و زیان ناشی از سلب قدرت کردن در مدت ناخوشی نیز جز زیان محسوب خواهد شد. در صورتی که در زمان وقوع آسیب زیان دیده قانونا مکلف بوده و یا ممکن است بعدها مکلف شود شخص ثالثی را نگاهداری می نماید و در اثر مرگ او شخص ثالث از آن حق محروم گردد واردکننده زیان باید مبلغی به عنوان مستمری متناسب با مدتی که ادامه حیات آسیب دیده عادتا ممکن و مکلف به نگاهداری شخص ثالث بوده به آن شخص پرداخت کند در این صورت تشخیص میزان تامین که باید گرفته شود با دادگاه است . در صورتی که در زمان وقوع آسیب نطفه شخص ثالث بسته شده و یا هنوز طفل به دنیا نیامده باشد شخص مزبور استحقاق مستمری را خواهد داشت .

ماده ۷ - کسی که نگاهداری یا مواظبت مجنون یا صغیر قانونا یا بر حسب قرارداد به عهده او می باشد در صورت تقصیر در نگاهداری یا مواظبت مسئول جبران زیان وارده از ناحیه مجنون و یا صغیر می باشد و در صورتی که استطاعت جبران تمام یا قسمتی از زیان وارده را نداشته باشد از مال مجنون یا صغیر زیان جبران خواهد شد و در هر صورت جبران زیان باید به نحوی صورت گیرد که موجب عسرت و تنگدستی جبران کننده نباشد.

ماده ۸ - کسی که در اثر تصدیقات یا انتشارات مخالف واقع به حیثیت و اعتبارات و و موقعیت دیگری زیان وارد آورد مسئول جبران آن است . شخصی که در اثر انتشارات مزبور یا سایر وسایل مخالف با حسن نیت مشتریان کم و یا در معرض از بین رفتن باشد می تواند موقوف شدن عملیات مزبور را خواسته و در صورت اثبات تقصیر زیان وارده را از واردکننده مطالبه نماید.

ماده ۹ - دختری که در اثر حيله یا تهدید و یا سو استفاده از زیر دست بودن برای همخواهی نامشروع شده می تواند از مرتکب علاوه از زیان مادی مطالبه زیان معنوی هم بنماید.

ماده ۱۰ - کسی که به حیثیت و اعتبارات شخصی یا خانوادگی او لطمه وارد شود می تواند از کسی که لطمه وارد آورده است جبران زیان مادی معنوی خود را بخواهد هر گاه اهمیت زیان و نوع تقصیر ایجاب نماید دادگاه می تواند در صورت اثبات تقصیر علاوه بر صدور حکم به خسارت مالی حکم به رفع زیان از طریق دیگر از قبیل الزام به عذرخواهی و درج حکم در جراید و امثال آن نماید.

ماده ۱۱ - کارمندان دولت و شهرداریها و موسسات وابسته به آنها که به مناسبت انجام وظیفه عمدا یا در نتیجه بی احتیاطی خساراتی به اشخاص وارد نمایند شخصا مسئول جبران خسارت وارده می باشند ولی هر گاه خسارات وارده مستند به عمل آنان نبوده و مربوط به نقص وسایل ادارات و یا موسسات مزبور باشد در این صورت جبران خسارت بر عهده اداره یا موسسه مربوطه است ولی در مورد اعمال حاکمیت دولت هر گاه اقداماتی که بر حسب ضرورت برای تامین منافع اجتماعی طبق قانون به عمل آید و موجب ضرر دیگری شود دولت مجبور به پرداخت خسارات نخواهد بود.

ماده ۱۲ - کارفرمایانی که مشمول قانون کار هستند مسئول جبران خساراتی می باشند که از طرف کارکنان اداری و یا کارگران آنان در حین انجام کار یا به مناسبت آن وارد شده است مگر این که محرز شود تمام احتیاطهایی که اوضاع و احوال قضیه ایجاب می نموده به عمل آورده و یا این که اگر احتیاطهای مزبور را به عمل می آورند باز هم جلوگیری از ورود زیان مقدور نمی بود کارفرما می تواند به واردکننده خسارت در صورتی که مطابق قانون مسئول شناخته شود مراجعه نماید.

ماده ۱۳ - کارفرمایان مشمول ماده ۱۲ مکلفند تمام کارگران و کارکنان اداری خود را در مقابل خسارت وارده از ناحیه آن به اشخاص ثالث بیمه نمایند.

ماده ۱۴ - در مورد ماده ۱۲ هر گاه چند نفر مجتمعا زبانی وارد آورند متضامنا مسئول جبران خسارت وارده هستند.

در این مورد میزان مسئولیت هر یک از آنان با توجه به نحوه مداخله هر یک از طرف دادگاه تعیین می شود.

ماده ۱۵ - کسی که در مقام دفاع مشروع موجب خسارات بدنی یا مالی شخص متعددی شود مسئول خسارت نیست مشروط بر این که خسارت وارده بر حسب متعارف متناسب با دفاع باشد.

ماده ۱۶ - وزارت دادگستری مامور اجرای این قانون است .

قانون فوق که مشتمل بر شانزده ماده و در تاریخ هفتم اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و سی و نه به تصویب کمیسیون مشترک دادگستری مجلسین رسیده است به موجب قانون اجازه اجرا لوایح پیشنهادی وزیر فعلی دادگستری پس از تصویب کمیسیون مشترک قوانین دادگستری مجلسین قابل اجرا می باشد.

رییس مجلس سنا - رییس مجلس شورای ملی

قانون تاسیس موسسات بیمه غیر دولتی
مصوب جلسه مورخ ۱۳۸۰/۶/۶ مجلس شورای اسلامی

ماده واحده - به منظور تعمیم و گسترش صنعت بیمه در کشور، افزایش رقابت و کارایی در بازار بیمه، افزایش رفاه عمومی و گسترش امنیت اجتماعی و اقتصادی، افزایش نقش بیمه در رشد و توسعه اقتصادی کشور و جلوگیری از ضرر و زیان جامعه با توجه به ذیل اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی و در چارچوب ضوابط، قلمرو و شرایط تعیین شده زیر اجازه تأسیس موسسه بیمه غیر دولتی به اشخاص داخلی داده می شود:

۱. سیاستگذاری در صنعت بیمه، اعمال نظارت بر فعالیتهای بیمه ای و صدور مجوز فعالیت بیمه ای کماکان جهت اعمال حاکمیت در اختیار دولت جمهوری اسلامی ایران باقی خواهد بود.

۲. ضوابط مربوط به نحوه تأسیس و فعالیت موسسات بیمه داخلی از قبیل شرایط اخذ مجوز تأسیس و لغو آن، نحوه انتقال عملیات و ادغام، انحلال و ورشکستگی موسسات بیمه ای، محدوده فعالیت بیمه ای و بیمه اتکائی شامل انواع معاملات بیمه، حق بیمه و کارمزد مربوط به رشته های مختلف بیمه، میزان ذخایر فنی و اندوخته های قانونی و نحوه سرمایه گذاری آنها براساس قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری مصوب ۱۳۵۰/۳/۳۰ و اصلاحیه بعدی و قانون بیمه مصوب ۱۳۱۶/۲/۷ تعیین خواهد شد.

۳. حداقل سرمایه موسسات بیمه موضوع ماده (۳۶) قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری مصوب ۱۳۵۰/۳/۳۰ برای موسسات بیمه غیردولتی با پیشنهاد بیمه مرکزی ایران و تأیید وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیأت وزیران تعیین خواهد شد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ششم شهریور ماه یکهزار و سیصد و هشتاد مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۰/۶/۲۷ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

۱۳۱۴

آیین نامه شماره ۴۰ - آیین نامه ضوابط تأسیس مؤسسات بیمه غیردولتی

مصوب مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۱ شورای عالی بیمه (با اصلاحات بعدی)

ماده ۱. در این آیین نامه واژه ها یا عبارتهای زیر به جای توضیح مربوط به کار می رود :

الف - مؤسسه بیمه : مؤسسه بیمه ای که به موجب قانون تأسیس مؤسسات بیمه غیردولتی مصوب ششم شهریور ۱۳۸۰ مجلس شورای اسلامی و براساس قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری و مقررات این آیین نامه به صورت غیر دولتی ایجاد و به عملیات بیمه گری مبادرت می نماید. مؤسسه بیمه غیر دولتی در این آیین نامه مؤسسه بیمه نامیده می شود.

ب - شخص حقیقی داخلی : شخص حقیقی تبعه جمهوری اسلامی ایران

پ - شخص حقوقی داخلی : شخص حقوقی که دارای تابعیت ایرانی بوده و براساس قوانین موضوعه جمهوری اسلامی ایران در مراجع ذیصلاح به ثبت رسیده باشد.

ت - موافقت اصولی : موافقت با درخواست تأسیس مؤسسه بیمه که پس از اخذ مصوبه مجمع عمومی بیمه مرکزی ایران به منظور تشکیل پرونده ثبتی و پذیره نویسی سهام صادر می شود.

ث - پروانه تأسیس : موافقت با ثبت مؤسسه بیمه در مرجع ثبت شرکتها که بیمه مرکزی ایران پس از تایید طرح اساسنامه و انتخاب اولین مدیران و بازرس یا بازرسان در مجمع عمومی مؤسس و در صورت احراز شرایط لازم براساس موافقت اصولی صادر می کند.

ج - پروانه فعالیت : مجوز فعالیت مؤسسه بیمه در یک یا چند رشته بیمه ای که بیمه مرکزی ایران صادر می نماید.

ح - قانون تأسیس : قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری مصوب سال ۱۳۵۰ و اصلاحات بعدی آن.

ماده ۲. تشکیل مؤسسه بیمه صرفاً به صورت « شرکت سهامی عام» ایرانی یا « شرکت تعاونی سهامی عام» ایرانی که سهام آن با نام بوده و با رعایت قانون تأسیس و طبق قانون تجارت به ثبت رسیده باشد، امکان پذیر است. در تأسیس موسسه بیمه به صورت « شرکت تعاونی سهامی عام»، مقررات ماده (۱۲) « قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی - مصوب مجمع تشخیص مصلحت نظام به تاریخ ابلاغی ۱۳۸۷/۴/۳۱ مجلس شورای اسلامی» نیز رعایت خواهد شد.

[ماده ۲ به موجب مصوبات جلسات مورخ ۱۳۸۸/۱۰/۲ و ۱۳۸۸/۱۱/۷ شورای عالی بیمه (آیین نامه ۴/۴۰) به شرح متن اصلاح شد]

ماده ۳. مؤسسين مؤسسه بیمه باید فاقد سابقه محکومیت موضوع ماده ۶۴ قانون تاسیس و یا هرگونه محکومیت دیگری که منجر به محرومیت از حقوق اجتماعی شده است باشند.

ماده ۴. وزارتخانه ها ، مؤسسه های دولتی ، مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی و شرکتهای موضوع ماده ۲ «قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت» نمی توانند جزء مؤسسين مؤسسه بیمه باشند.

تبصره ۱. وزارتخانه ها ، مؤسسات ، نهادها و شرکت های موضوع این ماده در مجموع نمی توانند بیش از ده درصد در مؤسسه بیمه سهم داشته باشند .

تبصره ۲. شرکت های موضوع تبصره ماده ۴ قانون محاسبات عمومی کشور مشمول حکم این ماده نمی باشند ولی در هر حال مجموع سهام آنها نباید بیش از ۲۰ درصد سهام مؤسسه بیمه باشد.

تبصره ۳. صندوقهای بازنشستگی کارکنان شرکتهای و موسسات دولتی به استثنای صندوق بازنشستگی کشوری و صندوق های بازنشستگی نیروهای مسلح مشمول محدودیت این ماده نمی باشند.

[این تبصره به موجب مصوبات جلسه مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۲۹ شورای عالی بیمه (آیین نامه ۲/۴۱) در ذیل ماده ۴ اضافه شد]

ماده ۵. اشخاص حقوقی که وزارتخانه ها، شرکتهای دولتی و مؤسسات و نهادهای عمومی غیر دولتی در آنها بیش از ۲۰ درصد سهم دارند نمی توانند در مجموع بیش از ۲۰ درصد در مؤسسه بیمه سهم داشته باشند .

ماده ۶. در اجرای ماده (۳۳) قانون تاسیس ، از نظر این آیین نامه مجموع اشخاص زیر در هر حالت یک شخص محسوب می شود:

الف - شخص حقیقی متقاضی به علاوه اقارب مندرج در ماده مذکور .

ب - اشخاص حقوقی که شخص حقیقی متقاضی و یا اقارب مندرج در ماده مذکور در آن بیش از ۲۰ درصد حق رای داشته باشند.

پ - شخص حقوقی متقاضی به علاوه سایر اشخاص حقوقی که متقاضی به طور مستقیم یا با واسطه در آنها بیش از ۲۰ درصد حق رای داشته باشد.

ت - اشخاص حقوقی که یک شخص حقیقی یا حقوقی همزمان به طور مستقیم یا با واسطه در آنها بیش از ۲۰ درصد حق رای داشته باشد.

ماده ۷. برای دریافت موافقت اصولی ، اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی که واجد شرایط مقرر در این آیین نامه هستند باید تقاضای تاسیس مؤسسه بیمه را همراه پیش نویس اساسنامه ، برنامه جامع عملیاتی و سایر مدارک و اطلاعاتی که برای احراز شرایط پیش بینی شده در قانون تاسیس و این آیین نامه مورد نیاز است به بیمه مرکزی ایران تسلیم نمایند.

تبصره ۱. برنامه جامع عملیاتی باید شامل اهداف مؤسسه ، بازارهای هدف ، تمهیدات بیمه اتکای و نحوه حصول به اهداف مورد نظر حداقل برای سه سال اولیه فعالیت مؤسسه بیمه باشد.

تبصره ۲. در صورتی که بیمه مرکزی ایران پس از دریافت مدارک از متقاضی ، برای احراز شرایط ، ارائه مدارک و اطلاعات دیگری را لازم بداند باید ظرف پانزده روز اداری مراتب را به طور کتبی به متقاضی اعلام نماید.

ماده ۸. در صورتی که شخص یا اشخاص حقوقی جزء مؤسسين مؤسسه بیمه باشند، مؤسسين مکلفند یک نسخه از اساسنامه و ترازنامه و حساب عملکرد سود و زیان مصوب آن شخص یا اشخاص حقوقی در سه سال مالی قبل را همراه اظهارنامه ای مشتمل بر اسامی اعضای هیأت مدیره و سهامداران عمده (دارای بیش از پنج درصدسهم) و سایر اطلاعات ضروری به بیمه مرکزی ایران ارائه دهند.

ماده ۹. بیمه مرکزی ایران پس از دریافت کلیه مدارک و اطلاعات مورد نیاز و احراز شرایط قانونی مؤسسين ، حداکثر ظرف یک ماه نظر خود را درباره تقاضای مطرح شده برای طر مراحل قانونی به شورای عالی بیمه ارائه خواهد نمود.

ماده ۱۰. مفاد اعلامیه پذیره نویسی باید قبل از ارائه به اداره ثبت شرکتها به تایید بیمه مرکزی ایران برسد.

ماده ۱۱. اعضای هیأت مدیره(اعم از اشخاص حقیقی یا نماینده اشخاص حقوقی) ، مدیر عامل و قائم مقام مدیر عامل (در صورت وجود) باید ضمن داشتن مدرک کارشناسی مرتبط (بیمه، اقتصاد، امور مالی ، مدیریت ، حقوق و رشته های مشابه)و نداشتن محکومیت موضوع ماده ۶۴ قانون تاسیس ، به تشخیص بیمه مرکزی ایران از حسن شهرت برخوردار باشند. مدیر عامل و قائم مقام مدیر عامل (در صورت وجود) باید به تشخیص بیمه مرکزی ایران تجربه کاری مفید و مؤثر داشته باشند.

تبصره ۱. در صورتی که مدرک کارشناسی افراد معرفی شده جهت عضویت در هیأت مدیره مؤسسه بیمه در رشته های غیر مرتبط باشد به شرط آنکه واجد شرایط بوده حداقل پنج سال تجربه مؤثر مدیریتی داشته باشند بیمه مرکزی ایران می تواند به تشخیص خود با عضویت آنها در هیأت مدیره موافقت نماید. در هر صورت تعداد اینگونه اعضا نمی تواند از دو پنجم تعداد اعضای هیأت مدیره هر مؤسسه بیمه بیشتر باشد.

[این تبصره به موجب مصوبات جلسات مورخ ۱۳۸۱/۹/۵ و ۱۳۸۱/۱۱/۸ شورای عالی بیمه (آیین نامه ۱/۴۱) در ذیل ماده ۱۱ اضافه شد]

تبصره ۲. در صورتی که هیأت مدیره مؤسسه بیمه هر یک از شرایط مندرج در این آیین نامه و یا سایر مقررات مربوط را از دست بدهد مؤسسه بیمه موظف است حداکثر تا سه ماه وضعیت هیأت مدیره را با شرایط و مقررات مربوط منطبق نماید. در غیر اینصورت رئیس کل بیمه مرکزی ایران موظف است در اجرای ماده ۴۱ قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری موضوع را همراه با پیشنهاد مشخص در شورای عالی بیمه مطرح نماید.

تبصره ۳. در صورت استعفاء، عزل یا فوت مدیر عامل مؤسسه بیمه یا سلب شرایط وی (به تشخیص بیمه مرکزی ایران)، مؤسسه بیمه موظف است حداکثر تا دو ماه فرد واجد شرایط دیگری را به بیمه مرکزی ایران معرفی نماید. بیمه مرکزی ایران موظف است حداکثر ظرف مدت یک ماه نظر خود را در مورد صلاحیت فرد معرفی شده اعلام کند. تا زمان انتصاب مدیر عامل مورد تأیید بیمه مرکزی ایران، انجام وظایف وی بر عهده رئیس هیأت مدیره یا قائم مقام مدیر عامل مؤسسه بیمه خواهد بود.

چنانچه مؤسسه بیمه ای به هر علت بیش از سه ماه فاقد مدیر عامل تأیید صلاحیت شده باشد رئیس کل بیمه مرکزی ایران موظف است در اجرای ماده ۴۱ قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری موضوع را همراه با پیشنهاد مشخص در شورای عالی بیمه مطرح نماید.

[تبصره های ۲ و ۳ به موجب مصوبات جلسه مورخ ۱۳۸۴/۲/۱۳ شورای عالی بیمه (آیین نامه ۳/۴۰) در ذیل ماده ۱۱ اضافه شد]

ماده ۱۲. حسابرس و بازرس قانونی مؤسسه بیمه باید از میان حسابرسان مورد تأیید بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران و معتمد سازمان بورس و اوراق بهادار انتخاب شوند.

[ماده ۱۲ به موجب مصوبات جلسات مورخ ۱۳۸۸/۱۰/۲ و ۱۳۸۸/۱۱/۷ شورای عالی بیمه (آیین نامه ۴/۴۰) به شرح متن اصلاح شد]

ماده ۱۳. مؤسسات بیمه ای که در بیمه های زندگی فعالیت می کنند موظفند محاسب فنی مورد تأیید بیمه مرکزی ایران را معرفی نمایند.

ماده ۱۴. هیچ یک از اعضاء هیأت مدیره، مدیر عامل و قائم مقام مدیر عامل مؤسسه بیمه نمی توانند در سایر مؤسسات بیمه، کارگزاری ها و نمایندگی های بیمه سمت داشته باشند.

ماده ۱۵. پس از تعیین سرمایه ، تصویب اساسنامه و همچنین تعیین مدیران ، بازرس قانونی و سایر موارد مندرج در قانون تجارت در مجمع عمومی مؤسس همچنین تعیین مدیر عامل و در صورت لزوم محاسب فنی ، بیمه مرکزی ایران با رعایت مقررات ، پروانه تاسیس مؤسسه بیمه را صادر خواهد نمود.

ماده ۱۶. مدت اعتبار موافقت اصولی و پروانه تاسیس حداکثر یک سال پس از صدور است مگر آنکه قبل از انقضاء به درخواست متقاضی و موافقت بیمه مرکزی ایران این مهلت تمدید شود.

تبصره - مجوزهای صادر شده قابل انتقال به غیر نمی باشد.

ماده ۱۷. برای صدور پروانه فعالیت در هر یک از مجموعه رشته های اموال ، اشخاص یا مسئولیت، مؤسسه بیمه باید مدیر فنی که صلاحیت وی مورد تایید بیمه مرکزی باشد معرفی نماید.

تبصره ۱. در صورت استعفاء، عزل یا فوت هر یک از مدیران فنی مؤسسه بیمه یا سلب شرایط آنها (به تشخیص بیمه مرکزی ایران)، مؤسسه بیمه موظف است حداکثر ظرف دو ماه فرد واجد شرایط دیگری را به بیمه مرکزی ایران معرفی نماید. بیمه مرکزی ایران موظف است حداکثر ظرف یک ماه نظر خود را در مورد صلاحیت فرد معرفی شده اعلام کند. تا زمان انتصاب مدیر فنی مورد تأیید بیمه مرکزی ایران، انجام وظایف وی بر عهده مدیر عامل یا قائم مقام مدیر عامل مؤسسه بیمه خواهد بود.

چنانچه مؤسسه بیمه به هر علت بیش از سه ماه در هر یک از رشته های بیمه اموال، اشخاص و یا مسئولیت فاقد مدیر فنی تأیید صلاحیت شده باشد، رئیس کل بیمه مرکزی ایران موظف است در اجرای ماده ۴۱ قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری موضوع را همراه با پیشنهاد مشخص در شورای عالی بیمه مطرح نماید.

تبصره ۲. چنانچه مؤسسه بیمه بخواهد فردی را به عنوان معاون فنی یا عناوین مشابه منصوب نماید صلاحیت وی باید قبلاً به تأیید بیمه مرکزی ایران رسیده باشد.

[تبصره های ۱ و ۲ به موجب مصوبات جلسه مورخ ۱۳/۲/۱۳۸۴ شورای عالی بیمه (آیین نامه ۳/۴۱) در ذیل ماده ۱۷ اضافه شد]

ماده ۱۸. بیمه مرکزی ایران پس از ثبت مؤسسه بیمه و معرفی مدیر یا مدیران فنی مورد تایید ، ظرف یک ماه پروانه فعالیت برای رشته های مورد تقاضا را در چارچوب اساسنامه صادر خواهد کرد.

ماده ۱۹. مدیران مؤسسه بیمه موظفند براساس برنامه عملیاتی پیش بینی شده مؤسسه بیمه را اداره نمایند و هرگونه تغییر در کلیات برنامه عملیاتی را قبلاً به اطلاع و تایید بیمه مرکزی ایران برسانند.

ماده ۲۰. انجام عملیات اتکایی برای مؤسسات بیمه اتکایی مجاز است. مؤسسات بیمه مستقیم مشروط به داشتن حداقل سرمایه مورد نیاز برای فعالیت بیمه اتکایی و با رعایت ضوابطی که از سوی بیمه مرکزی ج.ا.ایران اعلام

خواهد شد، مجاز به قبولی اتکایی از سایر مؤسسات بیمه داخلی (اعم از دولتی، غیردولتی و ثبت شده در مناطق آزاد) و خارجی می‌باشند.

تبصره. مؤسسات بیمه مستقیم با رعایت شرایط موضوع این ماده برای مدت دو سال به صورت آزمایشی (از تاریخ تصویب) مجاز به قبولی اتکایی خواهند بود.

[ماده ۲۰ به موجب مصوبات جلسه مورخ ۱۳۸۹/۶/۳۱ شورای عالی بیمه (آیین نامه ۵/۴۰) به شرح متن اصلاح شد]

ماده ۲۱. مواردی که در این آیین نامه ذکر نشده است حسب مورد تابع قانون تاسیس مؤسسات بیمه غیر دولتی، قانون تاسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری، قانون تجارت، مصوبات شورای عالی بیمه، دستور العمل های بیمه مرکزی ایران و سایر قوانین و مقررات جاری خواهد بود.

این ضوابط در ماده ۲۱ و ۵ تبصره در تاریخ ۱۳۸۰/۱۱/۱ به تصویب شورای عالی بیمه رسید.

حداقل سرمایه مؤسسات بیمه غیردولتی
مصوب جلسه مورخ ۱۳۸۵/۹/۱۲ هیأت وزیران

وزارت اموراتصادی و دارائی - بیمه مرکزی ایران

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۸۵/۹/۱۲ بنا به پیشنهاد شماره ۴۵۱۱ مورخ ۱۳۸۵/۲/۲۵ بیمه مرکزی ایران و تاییدیه شماره ۶۲/۱۹۱۶/۷۰۸۵ مورخ ۱۳۸۵/۴/۷ وزارت اموراتصادی و دارائی و به استناد بند (۳) ماده واحده قانون تأسیس مؤسسات بیمه غیردولتی - مصوب ۱۳۸۰ تصویب نمود:

حداقل سرمایه مؤسسات بیمه موضوع ماده (۳۶) قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری مصوب ۱۳۵۰ برای مؤسسات بیمه غیر دولتی به شرح زیر تعیین می شود:

ردیف	نام رشته های بیمه	حداقل سرمایه
۱	شرکت بیمه زندگی	۱۶۰ میلیارد ریال
۲	شرکت بیمه غیر زندگی	۱۶۰ میلیارد ریال
۳	شرکت بیمه مختلط (مختلط و غیر مختلط)	۲۸۰ میلیارد ریال
۴	شرکت بیمه اتکائی	۴۰۰ میلیارد ریال

شرکت های بیمه غیر دولتی موظفند ظرف دو سال حداقل سرمایه خود را با این تصویب نامه منطبق نمایند .
این تصویب نامه جایگزین تصویب نامه شماره ۳۴۵۲۱/ت ۲۵۴۱۸ هـ مورخ ۱۳۸۰/۸/۲۱ می گردد.

آیین نامه شماره ۴۱- آیین نامه تاسیس، فعالیت و انحلال دفاتر ارتباطی

مؤسسات بیمه و مؤسسات کارگزاری بیمه خارجی در جمهوری اسلامی ایران

مصوب جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۱۴ شورای عالی بیمه

شورای عالی بیمه در اجرای وظایف مقرر در «قانون تاسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری» در جلسه مورخ ۱۳۸۰/۱۲/۱۴ «آیین نامه تاسیس، فعالیت و انحلال دفاتر ارتباطی مؤسسات بیمه و مؤسسات کارگزاری بیمه خارجی در جمهوری اسلامی ایران» را در شش ماده به شرح زیر تصویب نمود:

ماده ۱- مؤسسات بیمه و مؤسسات کارگزاری بیمه خارجی می توانند با موافقت بیمه مرکزی ایران و در چارچوب ضوابط این آیین نامه اقدام به تاسیس دفتر ارتباطی در جمهوری اسلامی ایران نمایند. دفاتر ارتباطی موظفند علاوه بر ضوابط این آیین نامه، از قوانین دولت جمهوری اسلامی ایران و همچنین به عنوان شخص حقوقی از مقررات حاکم بر صنعت بیمه کشور ایران پیروی نمایند.

ماده ۲- دفاتر ارتباطی می توانند به عنوان رابط بین مؤسسه متبوع خود و مؤسسات بیمه ایرانی در زمینه پیگیری امور بیمه اتکایی، ارائه خدمات کارشناسی و انتقال دانش فنی بیمه ای فعالیت نمایند اما مجاز به عرضه بیمه و انجام عملیاتی که در حیطه وظایف مؤسسات بیمه داخلی قرار دارد نیستند.

ماده ۳- بیمه مرکزی ایران براساس وظایف قانونی خود بر فعالیت دفاتر ارتباطی نظارت خواهد کرد.

ماده ۴- مؤسسات بیمه خارجی می توانند دفتر ارتباطی خود در ایران را با اطلاع بیمه مرکزی ایران و رعایت قوانین موجود به طور موقت تعطیل و یا آن را منحل نمایند.

ماده ۵- در صورتی که دفتر ارتباطی به تشخیص بیمه مرکزی ایران از مقررات مربوط تخلف نماید، بیمه مرکزی ایران می تواند حسب مورد تذکر یا اخطار دهد یا با موافقت رئیس کل بیمه مرکزی ایران از فعالیت آن جلوگیری کند.

ماده ۶- نحوه تاسیس، فعالیت و انحلال دفاتر ارتباطی مزبور در چارچوب این آیین نامه از سوی بیمه مرکزی ایران تعیین و اعلام خواهد شد.

این آیین نامه از تاریخ ابلاغ قابل اجرا خواهد بود

قانون اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری- صنعتی

جمهوری اسلامی ایران

مصوب جلسه مورخ ۱۳۷۷/۱۲/۲۵ مجلس شورای اسلامی

و ۱۳۷۸/۴/۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام (با اصلاحات بعدی)

ماده واحده - قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۲- به شرح زیر اصلاح می شود:

.....۱

.....۲

.....۳

.....۴

۵. متن زیر به عنوان ماده ۲۸ به قانون مذکور الحاق می شود:

ماده ۲۸. تأسیس و فعالیت موسسات بیمه ایرانی با سرمایه داخلی و خارجی و شعب و نمایندگی آنها و موسسات کارگزاری بیمه در مناطق آزاد تجاری- صنعتی جمهوری اسلامی ایران مجاز و صرفاً تابع مقرراتی است که به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ بیست و پنجم اسفند ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و هفت مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۸/۴/۳ به تصویب نهایی مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده است.

تبصره: حکم مذکور در این ماده شامل شعب و نمایندگی موسسات خارجی و موسسات کارگزاری بیمه خارجی نیز خواهد بود [این تبصره به موجب قانون اصلاح قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران که در تاریخ ۱۳۸۸/۵/۷ توسط مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۸۸/۱۲/۱۵ از سوی مجمع تشخیص مصلحت نظام موافق با مصلحت نظام تشخیص داده شده است به ماده ۲۸ اضافه شده است].

مقررات تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه در مناطق آزاد تجاری - صنعتی

جمهوری اسلامی

مصوب جلسه مورخ ۱۳۷۹/۶/۲ هیأت وزیران (با اصلاحات بعدی)

شماره: ۲۴۱۱۷ت ۲۲۱۱۷هـ - تاریخ: ۱۳۷۹/۶/۸

بیمه مرکزی ایران - شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۷۹/۶/۲ بنا به پیشنهاد شماره ۱۲۶۱۱ مورخ ۱۳۷۸/۸/۱۲ بیمه مرکزی ایران و به استناد ماده (۲۸) الحاقی به قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۸ - مقررات تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران را به شرح زیر تصویب نمود:

مقررات تأسیس و فعالیت مؤسسات بیمه در مناطق آزاد تجاری - صنعتی

جمهوری اسلامی ایران

فصل اول . تعاریف

ماده ۱- در این آیین نامه واژه‌های زیر به جای عبارت‌های مشروح مربوط به کار می‌رود:

الف) مناطق آزاد: مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران.

ب) سایر نقاط کشور: کشور جمهوری اسلامی ایران به استثنای مناطق آزاد.

پ) منطقه: هر یک از مناطق آزاد.

ت) سازمان: سازمان هر یک از مناطق آزاد.

ث) مؤسسات موضوع این آیین نامه: کلیه مؤسسات مذکور در ماده (۲) این آیین نامه.

ج) مؤسسات بیمه: مؤسسات بیمه‌ای که طبق مقررات این آیین نامه مجاز به فعالیت در منطقه می‌باشند.

چ) مؤسسات بیمه متقابل: مؤسسات بیمه‌ای که خدمات خود را به صورت بیمه متقابل تنها به اعضا ارایه می‌نمایند.

ح) مؤسسه کارگزاری بیمه: شخص حقوقی که در مقابل دریافت کارمزد ، واسطه انجام معاملات بیمه و یا بیمه اتکایی بین طرف‌ها بوده و شغل او تنها ارایه خدمات بیمه‌ای باشد.

خ) شعبه: واحد تابعه یکی از مؤسسات بیمه ایرانی که در چهارچوب موضوع و وظایف مؤسسه اصلی تحت نام و مسؤولیت آن در منطقه فعالیت می‌کند.

د) نمایندگی بیمه: شخص حقیقی یا حقوقی که براساس قرارداد نمایندگی با یکی از مؤسسات بیمه ایرانی و مقررات این آیین نامه، انجام بخشی از موضوع و وظایف مؤسسه طرف قرارداد در امر بیمه را در منطقه به عهده گرفته است.

ذ) دفتر ارتباطی: دفتر مؤسسات بیمه ثبت شده در مناطق آزاد که به منظور تسهیل ارتباط با بیمه مرکزی ایران و دیگر سازمان های ذی ربط در سایر نقاط کشور ایجاد می شود. [به موجب تصویب نامه مورخ ۱۳۸۲/۶/۵ هیأت وزیران بند «ذ» به انتهای ماده ۱ اضافه گردیده است]

فصل دوم . تأسیس

ماده ۲- عملیات بیمه و بیمه اتکایی در مناطق آزاد به وسیله مؤسساتی که بنا به پیشنهاد سازمان، طبق مقررات این آیین نامه از بیمه مرکزی ایران مجوز دریافت داشته و به یکی از صورت های زیر به ثبت برسند انجام خواهد شد:

۱. شرکت سهامی یا تعاونی بیمه ایرانی با مشارکت سهامداران حقیقی و حقوقی ایرانی و یا خارجی که کلیه سهام آن با نام باشد.
۲. مؤسسه نمایندگی و یا کارگزاری بیمه.

تبصره ۱: تأسیس شعبه توسط مؤسسات بیمه با رعایت مقررات این آیین نامه و ثبت در منطقه بلامانع است.

تبصره ۲: اعطای نمایندگی بیمه به اشخاص حقیقی با رعایت ضوابطی که به تصویب شورای عالی بیمه می رسد امکان پذیر است.

تبصره ۳: مؤسسات بیمه ایرانی مشمول مقررات قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری (اعم از دولتی و غیردولتی) مجاز به فعالیت در مناطق آزاد به یکی از اشکال زیر می باشند:

- الف . تأسیس شعبه و ایجاد نمایندگی با رعایت قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه گری
- ب . تأسیس مؤسسه بیمه با مشارکت اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی و خارجی در چارچوب مقررات این آیین نامه

تبصره ۴: ضوابط ایجاد و محدوده فعالیت دفاتر ارتباطی مؤسسات بیمه از سوی بیمه مرکزی ایران تعیین و اعلام خواهد شد.

[به موجب تصویب نامه مورخ ۱۳۸۲/۶/۵ هیأت وزیران تبصره ۳ ذیل ماده ۲ اصلاح و تبصره ۴ نیز به آن اضافه گردید.]

ماده ۳- مؤسساتی که در اجرای این آیین نامه اجازه فعالیت در منطقه دریافت می‌نمایند، مجاز به عرضه بیمه برای اشخاص مقیم، موضوعات و موارد بیمه موجود در سایر نقاط کشور و بیمه حمل و نقل کالای وارداتی به سایر نقاط کشور که قرارداد خرید آن در ایران منعقد یا اعتباراسنادی آن در ایران باز شده است نمی‌باشند. عملیات بیمه اتکایی از شمول حکم این ماده مستثناست.

تبصره ۱: مؤسساتی که تنها اجازه فعالیت بیمه‌ای مستقیم در منطقه را دارند نمی‌توانند از مؤسسات بیمه سایر نقاط کشور بیمه اتکایی قبول نمایند.

تبصره ۲: مؤسسات بیمه می‌توانند نسبت به بیمه اموال و مسؤولیت (غیربیمه اشخاص) در چهارچوب این آیین نامه و رعایت قوانین و مقررات مربوط در مناطق ویژه اقتصادی فعالیت کنند.

تبصره ۳: صدور بیمه نامه توسط مؤسسات بیمه‌ای مناطق آزاد برای آن دسته از موضوعات و موارد بیمه‌ای که از طرف مؤسسات بیمه‌ای ایرانی فعال در سایر نقاط کشور عرضه نمی‌شود از شمول این ماده مستثناست و فهرست این قبیل موضوعات و موارد بیمه مجاز در سایر نقاط کشور، برای مؤسسات بیمه، توسط بیمه مرکزی ایران حداکثر ظرف ۳ ماه از تاریخ تصویب این مقررات، تهیه و به سازمان‌ها اعلام می‌شود.

ماده ۴- حداقل سرمایه برای مؤسسات بیمه، نمایندگی و کارگزاری بیمه به قرار زیر است:

۱. مؤسسات بیمه مستقیم با سرمایه حداقل پانزده میلیارد (۱۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تشکیل می‌شوند که باید حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) آن به صورت نقد پرداخت شده باشد.

۲. مؤسسات بیمه متقابل با سرمایه حداقل دو بیست میلیون (۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تشکیل می‌شوند که باید حداقل (۵۰٪) آن به صورت نقد پرداخت شده باشد.

۳. مؤسسات بیمه اتکایی با سرمایه حداقل هشتاد و پنج میلیارد (۸۵,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تشکیل می‌شوند که باید حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) آن به صورت نقد پرداخت شده باشد.

۴. مؤسسات نمایندگی و یا کارگزاری بیمه با سرمایه حداقل سیصد میلیون (۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال تشکیل می‌شوند که باید حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) آن به صورت نقد پرداخت شده باشد.

تبصره ۱: هرگونه تعدیل در ارقام مندرج در این ماده هر ۲ سال یکبار موقوف به پیشنهاد مشترک دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد و بیمه مرکزی ایران و تصویب هیأت وزیران است.

تبصره ۲: سهامداران خارجی مؤسسات موضوع این آیین نامه سهم‌الشرکه ریالی خود را باید به ارزشهای مورد قبول بانک مرکزی ایران پرداخته و یا گواهی تبدیل ارز را ارائه نمایند.

تبصره ۳: وجوه سرمایه موضوع این ماده باید نزد یکی از بانک‌های مورد تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران که ترجیحاً در مناطق آزادارای شعبه باشد واریز شود

فصل سوم. مجوز ثبت و پروانه فعالیت

ماده ۵- ثبت مؤسسات موضوع این آیین نامه در منطقه، موکول به‌ارایه مجوز ثبت که توسط بیمه مرکزی ایران صادر می‌شود و ثبت هرگونه تغییرات بعدی در اساسنامه مدیران، میزان سرمایه و سهام مؤسساتی که به ثبت رسیده باشند موکول به‌ارایه موافقت بیمه مرکزی ایران است.

[به موجب تصویب نامه مورخ ۱۳۸۲/۶/۵ هیأت وزیران ماده ۵ به شرح متن اصلاح شده است.]

ماده ۶- برای تحصیل مجوز ثبت، مدارک و اطلاعات زیر باید به بیمه مرکزی ایران تسلیم شود:
الف) اساسنامه مؤسسه.

ب) میزان سرمایه مؤسسه، رسید یا گواهینامه تعهد پرداخت آن.

پ) سهام نقدی و غیرنقدی و نحوه پرداخت آن‌ها.

ت) صورت اسامی سهامداران، بازرسان و مدیران و تابعیت و تعداد سهام هر یک از آن‌ها.

ث) اسناد و مدارک و اطلاعات دیگری که معرف صلاحیت مالی و فنی مؤسسه و حسن شهرت مدیران آن باشد.

تبصره: مجوز ثبت صادر شده برای مدت ۶ ماه اعتبار دارد. در صورت عدم ثبت مؤسسه ظرف مهلت مذکور باید مجدداً مجوز ثبت تحصیل شود.

ماده ۷- بیمه مرکزی ایران موظف است حداکثر ظرف ۳۰ روز از تاریخ تسلیم آخرین مدارک و اطلاعات خواسته شده با رعایت ماده (۲۸) قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۲ - و مقررات این آیین نامه نظر خود را اعم از قبول یا رد تقاضا به طور کتبی به سازمان اعلام نمایند.

تبصره: در صورتی که متقاضی به نظر اعلام شده اعتراض داشته باشد می‌تواند ظرف ۳۰ روز اعتراض خود را به مجمع عمومی بیمه مرکزی ایران تسلیم کند. تصمیم مجمع مزبور قطعی و لازم الاجراست.

ماده ۸- بیمه مرکزی ایران با دریافت گواهی ثبت مؤسسه در منطقه، پروانه فعالیت برای بیمه اتکایی، یک یا چند رشته بیمه مستقیم و یا هر دو صادر خواهد کرد.

فصل چهارم. لغو پروانه و محدود نمودن فعالیت

ماده ۹- پروانه فعالیت صادر شده توسط بیمه مرکزی ایران برای تمام رشته‌ها یا رشته‌های معین در موارد زیر لغو خواهد شد :

الف) در صورت تقاضای دارنده پروانه.

ب) در صورتی که مؤسسه تا یکسال پس از صدور پروانه عملیات خود را در منطقه شروع نکرده باشد.

پ) در صورت ورشکستگی مؤسسه.

ت) در صورتی که به تشخیص بیمه مرکزی ایران و تأیید شورای عالی بیمه، وضع مالی مؤسسه طوری باشد که نتواند به تعهدات خود عمل نماید یا ادامه فعالیت مؤسسه به زیان بیمه‌شدگان و بیمه‌گذاران و صاحبان حقوق آنها باشد.

ث) سایر موارد پیش بینی شده در این آیین نامه.

تبصره : مجوز ثبت صادر شده برای مدت ۶ ماه اعتبار دارد. در صورت عدم ثبت مؤسسه ظرف مهلت مذکور باید مجدداً مجوز ثبت تحصیل شود.

ماده ۱۰- در مواردی که مؤسسات موضوع این آیین نامه برخلاف اساسنامه خود یا مقررات این آیین نامه یا حسب اعلام سازمان برخلاف سایر مقررات حاکم بر این مؤسسات در منطقه رفتار نمایند، به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران و تصویب شورای عالی بیمه از فعالیت در رشته یا رشته‌های معین بیمه‌های اتکایی به طور موقت یا دائم ممنوع خواهند شد.

ماده ۱۱- صدور و لغو پروانه فعالیت مؤسسات موضوع این آیین نامه یا ممنوعیت آنها از فعالیت به طور موقت و اطلاعاتی که از لحاظ حفظ منافع بیمه‌گذاران و بیمه‌شدگان و صاحبان حقوق آنها لازم باشد، به هزینه خود مؤسسه توسط بیمه مرکزی ایران در روزنامه رسمی کشور و یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار تهران و منطقه در دو نوبت به فاصله یک ماه آگهی خواهد شد.

ماده ۱۲- در صورتی که پروانه فعالیت مؤسسه بیمه‌ای برای یک یا چند رشته بیمه یا بیمه اتکایی به طور دائم لغو شود بنا به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران و تصویب شورای عالی بیمه، ترتیبی اتخاذ خواهد شد که متضمن منافع بیمه‌گذاران، بیمه‌شدگان و صاحبان حقوق آنها باشد. از جمله این ترتیبات، انتقال پرتفوی مؤسسه با کلیه سوابق و اسناد مربوط به حقوق و تعهدات آن به مؤسسه دیگری که مجاز به فعالیت در منطقه باشد خواهد بود.

فصل پنجم. نحوه فعالیت

ماده ۱۳ - مؤسسات بیمه موضوع این آیین نامه موظفند حساب اندوخته‌های قانونی و ذخایر فنی خود را نگهدارند و نحوه به‌کار افتادن آن‌ها را به صورت مشخص منعکس نمایند. انواع اندوخته‌های قانونی و ذخایر فنی برای هریک از رشته‌های بیمه و میزان و طرز محاسبه، هم‌چنین ترتیب به‌کار انداختن این اندوخته‌ها و ذخایر و نیز سرمایه مؤسسه و نحوه ارزیابی اموال منقول و غیرمنقول که نماینده منابع مالی مؤسسات مذکور است به موجب دستورالعمل‌هایی است که به تصویب شورای عالی بیمه می‌رسند.

ماده ۱۴ - مؤسسات بیمه موضوع این آیین نامه موظفند ده درصد (۱۰٪) از کلیه معاملات بیمه‌ای مستقیم خود را نزد بیمه مرکزی ایران بیمه‌اتکایی نمایند. بیمه مرکزی ایران در قبول یا رد اتکایی مزبور مجازمی‌باشد. تبصره . نرخ کارمزد و سایر شرایط به موجب دستورالعملی است که به تصویب شورای عالی بیمه خواهد رسید.

ماده ۱۵ - اموال مؤسسات بیمه موضوع این آیین نامه هم‌چنین اندوخته‌ها و ذخایر مذکور در ماه (۱۳) تضمین حقوق و مطالبات بیمه‌گذاران و بیمه‌شدگان و صاحبان حقوق آنان است و در صورت انحلال یا ورشکستگی مؤسسه، بیمه‌گذاران و بیمه‌شدگان و صاحبان حقوق آنان نسبت به سایرستانکاران حق تقدم دارند.

تبصره ۱: در میان رشته‌های مختلف بیمه حق تقدم با بیمه عمر است.

تبصره ۲: مؤسسات مذکور در این ماده نمی‌توانند بدون موافقت قبلی بیمه مرکزی ایران اموال خود را صلح حقوق نمایند و یا به رهن واگذارکنند و یا موضوع هر نوع معامله با حق استرداد قرار دهند.

تبصره ۳: دفاتر اسناد رسمی موظفند هنگام انجام معاملات موضوع تبصره (۲) این ماده، مطابق بخش اخیر ماده (۶۰) قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری موافقتنامه بیمه مرکزی ایران را مطالبه و مفاد آنرا در سند منعکس نمایند.

ماده ۱۶ - مؤسسات بیمه موضوع این آیین نامه موظفند ترازنامه و صورت سود و زیان خود را در یکی از روزنامه‌های کثیرالانتشار تهران و منطقه درج نمایند.

ماده ۱۷ - مؤسسات موضوع این آیین نامه موظفند هرگونه تغییر در سهامداران عمده، مدیران و بازرسان (حسابرسان) مؤسسه را ظرف دو هفته به اطلاع بیمه مرکزی ایران برسانند.

ماده ۱۸ - اشخاصی که در ایران یا در خارج از کشور به یکی از جرایم قتل، سرقت، خیانت در امانت، کلاهبرداری، صدور چک بی محل و اختلاس یا معاونت در جرایم مذکور محکوم شده باشند، هم‌چنین ورشکستگان به تقصیر و تقلب نمی‌توانند جزو مؤسسان یا مدیران مؤسسات موضوع این آیین نامه باشند.

ماده ۱۹ - مؤسسات بیمه موضوع این آیین نامه از نظر ادغام و انتقال عملیات، انحلال و ورشکستگی، تابع مقررات این آیین نامه و مواد (۵۱)الی (۵۹) قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری می‌باشند.

فصل ششم. نظارت

ماده ۲۰ - بیمه مرکزی ایران طبق مقررات این آیین نامه بر فعالیت مؤسسات موضوع این آیین نامه در منطقه نظارت خواهد کرد.

ماده ۲۱ - مؤسسات موضوع این آیین نامه حسب مورد موظفند:

الف) حساب‌ها و صورت‌های مالی خود را طبق نمونه‌ای که به پیشنهاد بیمه مرکزی ایران به تأیید شورای عالی بیمه می‌رسد تنظیم و نگهداری نمایند.

ب) یک نسخه از صورت‌های مالی خود را که مورد رسیدگی و اظهار نظر حسابرسان تأیید شده توسط سازمان حسابرسی یا حسابرسان معتبرین‌المللی قرار گرفته است حداکثر ظرف ۶ ماه از پایان دوره مالی به بیمه مرکزی ایران تسلیم کنند.

پ) صورت وضعیت عملیات بیمه‌ای سالانه خود را طبق نمونه‌ای که بیمه مرکزی ایران تهیه می‌کند، تنظیم و ظرف ۳ ماه از پایان دوره مربوط به بیمه مرکزی ایران تسلیم نمایند.

ت) سایر اطلاعات و آمار دوره‌ای یا موردی را که بیمه مرکزی ایران به منظور نظارت بر حسن اجرای این آیین نامه لازم تشخیص دهد در اختیار سازمان قرار دهند.

ث) با بازرسان اعزامی که با حکم کتبی یکی از اعضای هیأت عامل بیمه مرکزی ایران و با اطلاع دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد در محل حضور پیدا می‌کنند همکاری نمایند و اطلاعات لازم را در اختیار آنان قرار دهند.

تبصره: مؤسسات بیمه‌ای که بیمه نامه‌های بلند مدت زندگی عرضه می‌نمایند، علاوه بر رعایت ترتیبات فوق موظفند ترتیبی اتخاذ کنند تا حساب‌ها و ذخایر فنی مربوط مورد رسیدگی و تأیید محاسب فنی مورد قبول بیمه مرکزی ایران قرار گیرد.

ماده ۲۲ - حسابرسان مؤسسات بیمه موضوع این آیین نامه علاوه بر وظایف قانونی و حرفه‌ای مکلفند در گزارش نهایی خود نسبت به حسن اجرای مقررات این آیین نامه نیز اظهار نظر نمایند.

ماده ۲۳ - بیمه مرکزی ایران در صورت مشاهده هرگونه تخلف مؤسسات موضوع این آیین نامه از مقررات مربوط، مراتب را به طور کتبی به مؤسسه و سازمان اعلام و مهلت مناسبی را برای رفع ایراد تعیین و ابلاغ

می‌نماید. در صورت عدم رفع به موقع تخلف یا تکرار تخلف، بیمه مرکزی ایران حسب مورد و با اخطار کتبی مطابق ماده (۱۰) این آیین نامه عمل خواهد کرد.

ماده ۲۴ - ارزش خالص دارایی‌ها (حقوق صاحبان سهام) در مؤسسات بیمه موضوع این آیین نامه هیچ‌گاه نباید از بزرگ‌ترین رقم حاصل از بندهای زیر کمتر باشد:

الف) نود درصد (۹۰٪) حداقل سرمایه پرداخت شده طبق مقررات این آیین نامه.

ب) ده درصد (۱۰٪) حق بیمه‌های صادر شده ناخالص آخرین سال مالی ضربدر نسبت نگهداری خسارت دوره.

ج) چهارده و سه دهم (۱۴/۳٪) درصد میانگین سالانه کل خسارات ایجاد شده در سه دوره مالی قبل ضربدر نسبت نگهداری خسارت دوره.

تبصره: نسبت نگهداری خسارت دوره عبارت است از: کل خسارت‌های ایجاد شده پس از کسر خسارت سهم بیمه‌گران اتکایی / کل خسارت ایجاد شده دوره مربوط

ماده ۲۵ - در صورت عدم حصول نصاب‌های مندرج در ماده (۲۴) این آیین نامه، مؤسسه بیمه موظف است طرح خود در خصوص نیل به نصاب‌های مذکور را ظرف ۳ ماه از پایان مهلت مقرر برای ارائه صورت‌های مالی، به تأیید بیمه مرکزی ایران برساند در غیر این صورت بیمه مرکزی ایران طبق مقررات این آیین نامه نسبت به محدود کردن فعالیت یا لغو پروانه مؤسسه بیمه حسب مورد اقدام خواهد کرد. در هر حال زمان اجرای طرح ارائه شده نباید بیشتر از یکسال باشد.

ماده ۲۶ - مؤسسات موضوع این آیین نامه مکلفند کلیه دارایی‌های معرف‌بدهی‌ها و ذخایر عملیات بیمه‌ای، هم‌چنین سرمایه و اندوخته‌های خود را تنها در مناطق آزاد یا سایر نقاط کشور نگهداری و سرمایه‌گذاری نمایند. تبصره. نگهداری بخشی از دارایی‌های موضوع این ماده در خارج از کشور با تأیید سازمان و موافقت بیمه مرکزی ایران مجاز است.

فصل هفتم. سایر مقررات

ماده ۲۷ - مؤسسات بیمه و نمایندگان و کارگزاران رسمی بیمه مسئول جبران خساراتی می‌باشند که در اجرای وظایفشان به سبب تقصیر و یا مسامحه آن‌ها یا کارکنانشان به دیگران وارد آید. هر مؤسسه بیمه در رشته‌یارشته‌های معینی که پروانه بیمه ندارد رأساً یا به وسیله نمایندگان خود قبول بیمه نماید، مکلف به جبران خسارت زیان دیده خواهد بود.

ماده ۲۸ - از عملیات اشخاصی که بدون تحصیل پروانه مبادرت به عملیات بیمه و یا بیمه‌اتکایی موضوع این آیین نامه نمایند، به درخواست بیمه مرکزی ایران توسط سازمان جلوگیری به عمل آمده و به علاوه در صورت لزوم، بیمه مرکزی ایران اشخاص مزبور را براساس مقررات ماده (۲۱) ضوابط ثبت شرکت‌ها و مالکیت‌های صنعتی و معنوی در مناطق آزاد تجاری - صنعتی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۷۴/۲/۴ شورای عالی مناطق آزاد - و سایر قوانین و مقررات مربوط از طریق مراجع ذیصلاح تحت پیگرد قرار خواهد داد.

ماده ۲۹ - رئیس شورای عالی بیمه در کلیه مواردی که اعضای شورای عالی بیمه را به منظور اتخاذ تصمیم نسبت به موضوعات مربوط به تأسیس یا فعالیت مؤسسات بیمه در مناطق آزاد دعوت می‌نماید، از دبیر شورای عالی مناطق آزاد یا نماینده وی نیز برای شرکت در جلسه دعوت می‌کند. در این جلسات دبیر شورای عالی مناطق آزاد یا نماینده وی نیز حق رأی خواهد داشت.

ماده ۳۰ - فعالیت مؤسسات موضوع این آیین نامه تنها تابع مقررات این آیین نامه است و در موارد پیش بینی نشده از حیث اداره امور مؤسسه، تابع قانون تجارت و قانون اصلاح قسمتی از قانون تجارت خواهد بود.

ماده ۳۱ - از تاریخ تصویب این آیین نامه، کلیه مقررات مغایر با آن در منطقه لغو می‌شود.

قانون عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در سازمانها و مجامع بین المللی

مصوب جلسه مورخ ۱۳۶۵/۱/۲۶ مجلس شورای اسلامی

ماده واحده - عضویت دولت ایران در سازمانها و مجامع بین المللی به شرح فهرست پیوست تأیید و به دولت اجازه داده می شود نسبت به پرداخت حق عضویت های معوقه اقدام نماید.

تبصره ۱ - عضویت هایی که به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده، کماکان به اعتبار خود باقی است.

تبصره ۲ - به دولت اجازه داده می شود در صورت ضرورت نسبت به پرداخت حقوق معوقه عضویت در سازمانهایی که ادامه عضویت در آنها به تصویب نرسیده اقدام نماید.

تبصره ۳ - تغییرات میزان حق عضویت سازمانها و مجامع مذکور در این قانون همه ساله در بودجه سالانه کل کشور پیش بینی و پس از تصویب مجلس شورای اسلامی به وسیله هیأت وزیران تخصیص داده می شود.

فهرست وزارتخانه ها، سازمانها و مؤسسات دولتی، که در سازمانها و مجامع بین المللی عضو بوده و مجوز قانونی داشته اند

ردیف	نام سازمان بین المللی	نام وزارتخانه ها و یا سازمان دولتی	حق عضویت
۱	.....	.....	.....
۲	.....	.....	.....
۳۷	صندوق بیمه های اتکایی همکاری عمران منطقه ای (آر. س. دی)	وزارت امور اقتصادی و دارایی و بیمه مرکزی ایران	حق عضویت ندارد
۳۸	.....	.....	.....
۳۹	.....	.....	.....

سازمانهای بین المللی که عضویت ایران در آنها مستند به تصویب قوه مقننه نبوده است

ردیف	نام سازمان بین المللی	نام وزارتخانه ها و یا سازمان دولتی	حق عضویت
۱	.....	.....	.....
۲	.....	.....	.....

۷۵۰ دلار	بیمه مرکزی ایران	فدراسیون بیمه گران و بیمه گران اتکایی آفریقایی و آسیایی	۵۳
.....	.....	.....	۵۴
.....	.....	.....	۵۵

فهرستهای فوق منضم به قانون عضویت دولت جمهوری اسلامی ایران در سازمانها و مجامع بین المللی می باشد.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و سه تبصره و دو فقره فهرست ضمیمه در جلسه روز سه شنبه بیست و ششم فروردین ماه یک هزار و سیصد و شصت و پنج مجلس شورای اسلامی به تصویب رسیده است.
رئیس مجلس شورای اسلامی - اکبر هاشمی

۱۳۱۴

قانون اجازه عضویت بیمه مرکزی ایران در
اتحادیه نظارت کنندگان بر شرکتهای بیمه در کشورهای درحال توسعه
مصوب جلسه مورخ ۱۳۶۵/۵/۲ مجلس شورای اسلامی

ماده واحده- به بیمه مرکزی ایران اجازه داده می‌شود که عضویت "اتحادیه نظارت کننده بر شرکتهای بیمه در کشورهای درحال توسعه" را پذیرفته و حق عضویت مربوطه را از محل منابع داخلی خود پرداخت نماید.
قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه روز پنجشنبه دو مرداد ماه یک هزار و سیصد و شصت و پنج مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۶۵/۵/۱۳ به تایید شورای نگهبان رسیده است.

قانون عضویت بیمه مرکزی ایران در شرکت بیمه اتکایی آسیا
مصوب جلسه مورخ ۱۳۷۱/۱۱/۲۵ مجلس شورای اسلامی

ماده واحده - بیمه مرکزی ایران مجاز است بر اساس شرایط مذکور در موافقتنامه تأسیس شرکت بیمه اتکایی آسیا در آن شرکت مشارکت و سهم‌الشرکه مربوط را از محل منابع داخلی خود پرداخت نماید.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده در جلسه روز یکشنبه بیست و پنجم بهمن ماه یک هزار و سیصد و هفتاد و یک مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۱/۱۲/۲ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.
رئیس مجلس شورای اسلامی - علی‌اکبر ناطق نوری

بخشنامه ضوابط تدوین و عرضه محصولات بیمه‌ای جدید

تاریخ ابلاغ بیمه مرکزی ۱۳۸۸/۸/۱۵

- ۱- پوشش بیمه‌ای که موضوعات بیمه‌ای یا خطرات جدیدی را تحت پوشش قرار دهد و قبلاً توسط هیچ شرکت بیمه‌ای طراحی و عرضه نشده باشد از نظر این بخشنامه محصول بیمه‌ای جدید محسوب می‌شود.
- محصولات بیمه‌ای که نرخ و شرایط آنها در ضوابط مصوب شورای عالی بیمه و یا توسط بیمه مرکزی تعیین شده است مشمول تعریف فوق نخواهند بود.
- ۲- شرکت بیمه موظف است محصول بیمه‌ای جدید را در شورای فنی آن شرکت بررسی و تایید و در صورت تطبیق با قانون بیمه، مقررات، اصول و قواعد بیمه‌ای با لحاظ موارد زیر برای اخذ مجوز به بیمه مرکزی ارسال نماید:

  ۱. تعیین بازار هدف و متقاضیان بالقوه و بالفعل، برآورد حق بیمه، خسارت و تعداد بیمه نامه در دوره اجرای آزمایشی.
  ۲. تهیه فرم پیشنهاد.
  ۳. تهیه نمونه شرایط عمومی بیمه‌نامه مشتمل بر حداقل سرفصل‌های: اساس قرارداد، تعریف اصطلاحات (بیمه‌گر، بیمه‌گزار، ذینفع، حق بیمه، موضوع بیمه، فرانشیز، مدت اعتبار بیمه‌نامه) خطرات و خسارت‌ها و هزینه‌های تحت پوشش، خسارت‌های مستثنی شده و خسارت‌های غیرقابل جبران، وظایف و تعهدات بیمه‌گزار، فسخ و انفساخ قرارداد بیمه، نحوه تعیین و پرداخت خسارت.
  ۴. نرخ کارمزد برای شبکه فروش و کارمزد اتکایی اجباری در صورت لزوم.
  ۵. نرخ حق بیمه پیشنهادی با استناد به سوابق خسارتی گذشته، تجربه سایرکشورها و یا بر پایه روش‌های علمی و مستدل (در صورت لزوم بر اساس دسته‌بندی ریسک).
  ۶. در محصولات بیمه‌های زندگی مشخص نمودن جدول مرگ و میر و تعیین نرخ بهره فنی در محاسبه نرخ حق بیمه الزامی است.
  ۷. تعیین محدوده جغرافیایی برای اجرای آزمایشی.
  ۸. تعیین تمهیدات لازم برای بیمه اتکایی از قبیل نوع قرارداد، بیمه‌گر یا کارگزار اتکایی و سهم نگهداری حسب مورد.
  ۹. اعلام نام و مشخصات طراح محصول بیمه‌ای جدید.

۱۰. اعلام نام تجاری محصول بیمه ای جدید.

۳- بیمه مرکزی پس از بررسی، مجوز اجرای آزمایشی محصولات بیمه‌ای مورد تایید را صادر می‌نماید. در دوره اجرای آزمایشی، عرضه این محصول انحصاراً در اختیار شرکت بیمه ذیربط خواهد بود.

۴- شرکت بیمه موظف است حداکثر یک ماه پس از اتمام دوره آزمایشی، گزارش عملکرد محصول بیمه‌ای مورد تایید را به بیمه مرکزی ارائه نماید. در صورت عدم ارائه گزارش عملکرد در پایان مدت اجرای آزمایشی از سوی شرکت بیمه ذیربط ادامه صدور بیمه‌نامه ممنوع می‌باشد. بیمه مرکزی پس از دریافت گزارش عملکرد محصول بیمه‌ای تصمیم لازم را اتخاذ خواهد نمود.

۵- شرکت‌های بیمه موظفند حقوق و تکالیف طراحان محصولات بیمه‌ای جدید را در چارچوب قرارداد مکتوب مشخص نمایند.

۶- اطلاع رسانی عمومی و عرضه محصول بیمه‌ای جدید، قبل از اخذ مجوز کتبی از بیمه مرکزی ممنوع می‌باشد. بیمه مرکزی از عرضه محصول بیمه‌ای جدید فاقد مجوز لازم، جلوگیری به عمل آورده و شرکت بیمه ذیربط موظف به جبران خسارت زیاندیدگان خواهد بود.

۱۳۱۴

آیین نامه شماره ۳۱ - خسارت بازیافتی

مصوب جلسه مورخ ۱۳۷۲/۲/۲۰ شورای عالی بیمه

ماده یک - وجوه ، اموال و حقوق مالی که در نتیجه اقدامات بیمه گران پس از پرداخت خسارت بیمه گذار بمنظور اعمال حق قانونی یا قراردادی خود به دست می آید خسارت بازیافتی نامیده میشود.

ماده دو - موسسه بیمه موظف است معادل ارزش بازیافتی ها و یا اسناد مالی ای که در قبال حقوق خود دریافت می نماید سند انتظامی صادر و به حساب مربوطه منظور نماید.

ماده سه - موسسه بیمه موظف است وجوهی را که بابت بازیافت خسارت دریافت می نماید پس از کسر هزینه های وصول ، به میزان خالص دریافتی تحت عنوان برگشت خسارت در حسابهای مربوطه ثبت نماید.

ماده چهار - موسسه بیمه موظف است در اسرع وقت اموال بازیافتی را طبق ضوابط مربوطه به فروش رسانیده ، وجوه حاصل را پس از کسر هزینه های فروش به ترتیب مقرر در ماده سه این آیین نامه در حسابها عمل نماید.

تبصره ۱ - بیمه گذار مربوطه در خرید اموال بازیافتی حق تقدم دارد.

تبصره ۲ - موسسه بیمه می تواند اموال بازیافتی مورد نیاز خود را به ارزش عادلانه تملک نماید و در مورد وجوه حاصله وفق ماده سه این آیین نامه عمل نماید

۱۳۱۴